

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipegraia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERTATE
se primesc în biroul administrației (stradă Poplăci nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua oară 12 bani
a treia oară 10 bani.

† Regina Victoria.

Mercuri a sosit pe telegraf știrea, că regina Angliei, Victoria, a murit în castelul dela Osborne. N'a fost mult bolnavă, ci a murit așa zicând de bătrânețe, căci era în vîrstă de 82 de ani.

Englezii, după-cum se vestește, sînt cuprinși de sinceră părere de rău pentru această pierdere, de oare-ce regina Victoria a fost una din cele mai bune domnitoare.

Peste 63 de ani a stăpînit ea Anglia și celelalte țări, ce se țin de ea și în acest lung restimp și-a știut căștiga stima și iubirea tuturor.

Si prin ce a ajuns la aceasta?

Mai întăiu prin aceea, că ea era cea dintăiu, care respecta constituția (legea fundamentală) și legile țării și pretindea dela fiecare să le respecte. Ea nici-când nu s'a amestecat în partide, ci stătea peste ele, drept controlă. Prin aceasta Englezii au ajuns acolo, că drepturile cetățenesti sînt foarte mult respectate în Anglia, cum n'au fost nici-când mai nainte de domnia Victoriei și voința poporului n'a fost împedecată a se manifesta.

Aceste lucruri se întimplă în o țeară numai sub domnia unui bun domnitor.

A doua virtute a repozatei regine a fost iubirea patriei și a neamului peste care domnea. Toate lucrările ei au fost îndreptate într'acolo, ca neamul englez să se înalțe, să înainteze, să se întărească. Și în privința aceasta a și ajuns la frumoase rezultate.

Sub lunga ei domnie, împărăția engleză s'a mărit, așa că acum este aproape de două-ori atît de mare, ca atunci cînd a început ea a domni. S'au întemeiat nouă colonii, s'au făcut cuceriri, așa că steagul englez falfăie în toate părțile pe rotogolul pămîntului. Cuceririle acestea au avut de scop înaintarea și lățirea negoțului englez și prin aceasta îmbogățirea țării și a poporului. Și în adevăr, că sub regina Victoria negoțul și industria Angliei a luat un avînt foarte mare.

Pentru a ajunge la aceste rezultate, Anglia a purtat mai multe războaie, în depărtate părți de pămînt și în toate acestea a eșit biruitoare, lăpîndu și stăpînirea. Dintre aceste cel mai crunt este cel de acum, cu Burii, și acesta este totodată și cel mai nedrept. Pentru aceasta însă nu regina e de vină și poate că chiar el a scurtat zilele bătrînei regine.

„Nu m'au putut cruța, — zise ea odată celor din jurul său, — la zilele mele înaintate de acest război nedrept? Fiecare mamă pe mine m'a blăscătat, cînd fiu-seu cade pe câmpul sângeros de luptă. E grozav pentru mine gîndul acesta.”

— Altă dată zise earăși:

„Spuneți-i lui Krüger, că eu nu port nici o vină. Dreptul meu constituțional nu poate împedeca astfel de grozăvenii, dacă domnii ceia din parlament votează bani pentru război.”

Așa a fost regina Angliei. Ea a cărmuit cu dreptate, dar' cu mîni agere și a murit înainte de a vedea sfîrșit războiul cu Burii.

Cum se va sfîrși acesta, nimenea nu știe. Una însă e sigur, că fiul și

urmașul reginei va avea mari greutăți de a susține puterea și vaza Angliei, de oare-ce ea are mari rivali pe mări și prin țările depărtate, pe statele Franca, Germania și Statele-Unite din America.

Din Austria.

În Austria s'au sfîrșit alegerile pentru parlament, care se va deschide în curînd. Resultatul alegerilor e cam ciudat, fiind deputații de vre-o 26 de partide. Între deputați sînt și 6 Români din Bucovina.

Știrile mai nouă sînt următoarele:

Neînțelegeri între miniștri.

În sinul cabinetului s'au ivit diferențe la compunerea mesajului de tron, cu privire la formularea pasajului despre chestia limbii.

Consiliul ministerial ținut alaltăieri s'a ocupat de nou cu pasajul acesta și s'au făcut încercări de a se delătura diferențele, dar' fără rezultat. Din cauza aceasta în cercurile politice din Viena s'a răspîdit știrea despre o crîșă ministerială iminentă. Prim-ministrul Körber a făcut raport detaliat M. Sale despre acest incident ivit în sinul cabinetului.

Parlamentul.

Consiliul ministerial a decis convocarea parlamentului pe 31 l. c. Publicația în privința aceasta a apărut în numărul de ieri al lui „Wiener Ztg.”

Se zice, că Dr. Pacak va interpela în prima ședință în chestia numerotării poporului; Pacak are informații, că în Boemia-nordică s'au făcut la conscriere mari nedreptăți față de elementul ceh.

FOITA.

Fata bătrână.

— Piesă în versuri într'un act. —
(După colecțiuni populare, alcătuită de Iulian Devale).

Personajele:

Salomia, fată bătrână.

Ioana, mama ei.

Maria, mătușa Salomiei.

I.

II.

III.

Feciori.

(Scena se petrece într'un sat din Ardeal; acasă la Salomia).

Maria:

— Ce folos, fată de tine...

Te gată maică-ta bine,

Mergi la joc nu te ia nime;

Vii acasă supărată,

Te dai cu capu de vatră.

De ciudă și de amar
Îți asvîrli bertîța 'n jar,
Năframa cu ciucurii
Pe sub cloca cu puil,
Și pieptarul mătăsit
Pe sub vatră-i tăvălit!

Ioana:

— Draga mamei torcătoare,
Cînd te-i duce 'n șezătoare
Spune badii la ureche
Că ești tinerică veche.

Salomia:

— Maică, măicuța mea!
Nici în seamă nu băga,
Că și eu m'oiu mărita,
De nu-n ăst-an, de-altă-dată
Și tot voi fi măritată,
Că m'oi duce 'n șezători
Și m'oi pune 'ntre feciori,
Și le-oi șopti la ureche
Să nu priceapă că-s veche.

Și le-oi pune sorbitură
Să nu mă caute 'n gură,
Că n'am nici dinți, nici masele
Numai gîngei cu sbârcele,
Numai un an de-ar mai trece
C'apoi is de-o sută zece!

Ioana:

— Ah! drăguța maicii fată
De te-aș vedea măritată
Nu te-aș da pe lumea toată!

Maria:

— Fata, dacă 'mbătrânește
Pune paie și-o pârlește,
Că nime n'o mai peștește.
Ea șede tot supărată,
În posturi nepieptenată,
Nelăută, nespălată.
Ear' Crăciunul cînd sosește
Se pieptenă, se chitește.
Dumineca 'n sîrbători
Tot așteaptă pețitori.

Cehii și Polonii.

Neînțelegerea între Cehii și Poloni a eșit mai bine la iveală în urma discursului către alegători a contelui polon *Vodzicki*, ales deputat în cercul Cracoviei. *Vodzicki* a zis, că cu emiterea ordinațiunilor de limbă s'a făcut o greșală. S'a dovedit — a zis el mai departe — că *Cehii s'ar fi îndestulit și cu concesiuni mai mici*, dacă le căpătau la timp.

Răspunzând la declarațiile aceste *„Narodni Listy“* se întreabă, că oare e posibilă o alianță cu astfel de oameni, cari au privilegiu și drepturi și se exprimă în mod așa de vătămător asupra pretensiunilor naționale ale Cehilor?

Contele *Vodzicki* — scrie mai departe *„Nar. L.“* — e infuriat pe noi pentru pretensiunile noastre de drept. Cunoaște el oare dezvoltarea istorică a Austriei? Cine dintre noi s'ar pune să turbure visurile iagelonice și să se amestece în afaceri, cari nu-l privesc?

Ziarul își încheie răspunsul, cu declarația, că Cehii tineri își vor căuta puterea pentru luptă și rezistență în ei înșiși.

Victoria, regina Angliei.

Viețea ei.

Marția trecută la orele 6^{1/2}, seara a închis ochii pentru totdeauna regina Angliei, domnitoarea peste întinse țări în toate cinci continentele pământului. Ea s'a născut la 24 Maiu 1819. La 20 Iunie 1837 s'a suit pe tronul Angliei, 2 ani după aceea s'a căsătorit cu prințul Albert de Coburg, cu care a dus un traiu foarte fericit. Din 1861 a rămas văduvă. Ea a avut 9 copii, dintre cari al doilea, Albert Eduard, principe de Wales, e moștenitorul tronului. Al patrulea fiu al ei, Alfred, duce de Edinburgh, căsătorit cu Maria de Rusia, e tatăl principesei de coroană Maria a României.

Mercuri s'a suit pe tron noul rege al Angliei și împărat al Indiei, Albert Eduard.

Răsboaiele de sub domnia ei.

Cu toate-că regina a fost o femeie iubitoare de pace, întinderea cea mare a Angliei și interesele ei neguțătorești a silit-o să se invoiască de multe-ori la răsboaie.

Primul războiu sub domnia reginei l'a avut Anglia la 1839 în Afganistan. Al doilea războiu în Siria la 1840; al treilea în China la 1842; al patrulea în India și Afganistan la 1843; tot la 1843 în India contra Moharaților; tot acolo la 1846 în contra Sikilor; la 1848 în Pendja și la 1849 în Canada. În 1852 a fost cucerită Birma din India-posterioră. A urmat marele războiu cu Rusia la 1854 și 55. Apoi la 1856 s'a războit earăși cu China și la 1857 cu Persia. În 1857 a izbucnit marea răscoală în India, care fu însă sufocată. Tot în acest an au ocupat Englezii împreună cu Francezii pentru prima-ori Peking-ul. În 1860 au fost din nou bombardate forturile dela Taku și Peking-ul fu din nou cuprins. În 1862 a fost pusă la cale de Anglia și Napoleon nefericita expediție în Mexico. La 1863 Anglia a avut războiu cu Japonia și tot în acel an a purtat războiu de estirpare în Noua-Zeelandă și în Africa contra Așanților; la 1864 în Himalaia; în 1865 în contra Negrilor răsvrațiți în Jamaica. La 1866 s'a început marele războiu Abesinian. La 1873/74 a ocupat în Africa regatul Așant și insulele Fidhisi în Australia. În 1875 au fost cucerite părțile rămase în Birma și statul Malaj. În 1876, 28 Aprilie, regina Victoria și-a luat titlul de împărăteasă a Indiilor. La 1877 a fost primul războiu Transvaalian, dar' la Majuba oștile engleze au fost înfrante și Burilor li-s'a recunoscut independența. Tot atunci a izbucnit al treilea războiu afgan, care a durat 2 ani. La 1879 s'a purtat războiu contra Zulukafferilor și earăși noul războiu afgan sub conducerea lui Roberts. La 1880 a fost cucerită țeara Basuților în Africa-sudică, și tot atunci Englezii s'au bătut din nou cu Burii. În 1881 Englezii au dat năvală în Egipt, de unde au urmat un șir lung de lupte în valea Nilului și în Sudan, până-când Kitchener a ocupat întreg Sudanul ostic până la lacuri.

Pe cât de înveselitor a fost pentru ea sfârșitul acestui războiu, pe atât luptele puțin glorioase cu Burii cei viteji i-au amărit zilele din urmă. Și pe cei mai mari îi ajung lovături grele.

DIN LUME.

Serbătoare mare la Berlin.

În capitala Germaniei, precum am amintit în numărul trecut, au fost mari sărbări în ziua de 5 (18) Ianuarie. Atunci s'au împlinit tocmai 200 de ani, de când principele unei țărișoare neînsemnate din familia vestită a *Hohenzollernilor* (din care este și regele României) și-a pus pe cap coroana de rege al Prusiei. Împăratul de azi al Germaniei, Wilhelm II., este totdeodată, precum știm, și rege al Prusiei și anume al optulea rege din familia de Hohenzollern.

Tot în anul acesta s'au împlinit 30 de ani, de când multele țărișoare nemțești de mai nainte, resfirate în atâtea părți, s'au unit într-o împărăție mare germană.

De atunci regele Prusiei este și împăratul Germanilor, și de atunci Germania mare și unită s'a înălțat tot mai mult în putere și în cultură, încât astăzi ea este țeara, al cărei cuvânt cântărește mai mult, când e vorba de vre-o afacere mare în Europa. De aceea vedem, că mai ales popoarele mici, dar și cele puternice, se silesc să câștige prietenia împăratului german.

La iubileul de 200 de ani al regatului prusian au luat parte nu numai trimișii principilor și regilor din Germania, ci trimișii tuturor statelor europene. Archiducele Francisc Ferdinand, moștenitorul tronului austro-ungar, a fost în numele Austro-Ungariei, ear' în numele României s'a prezentat la Berlin moștenitorul tronului român, principele Ferdinand.

Ca la toate [prilegiurile aceste însemnate, s'a ținut mare slujbă d-zeească, împăratul german a pus cuinună pe mormântul lui Wilhelm I., apoi a încoronat statua regelui Frideric I. S'a făcut paradă militară, și soldații au defilat frumos pe dinaintea împăratului. S'au dat prânzuri mari împărătești. Împăratul a ținut vorbiri însuflețite soldaților, pe cari îi îndeamnă să fie și de aci înainte tot așa de credincioși împăratului și pa-

(Cătră Salomia):

— Mărită-te, horholină,
Nu ședea fată bătrână,
Că și dracu s'a 'nsurat
Și tu nu te-ai măritat!

Salomia:

— De mult m'aș fi măritat
Maica, de m'ar fi 'nvățat
La lucru, la rugăciuni,
În loc să port la minciuni.
Pita n'o știu frământa,
Pe lopată n'o știu pune
De n'oi lega-o c'o fune,
În cuptor n'o știu băga
De n'oi chema vecina,
Nu știu cine m'a lua!

(La o parte):

— Adă-mi Doamne și pe-al meu
Fie cât de nătărău,
Fie cât de blăstemat
Numai s'aibă clop în cap

Si să meargă vestea 'n sat
Că și eu m'am măritat!

(Se aude lătrat de câni).

Auzi, maică, câni bat
Oare 'n curte cine-a 'ntrat?
Poate-s niște pețitori
Și se țin la cheutori.
Frunzuliță alunei,
Taie, maică, tăieței
Si 'mi-i taie mărunței
Că vin pețitorii mei.
Taie-i iute și te poartă,
Că eată-'iai pe la poartă!
Chiamă-i, măicuță, în casă
Și 'mi-i pune după masă,
Dă-le, maică, de mâncare
Să nu mă cate-așa tare.
Dă-le, maică, de beut
Să nu mă cate-așa mult,
Că eu nu sânt tare veche,
Atâta că n'am păreche,
Un an doi de vor mai trece
Vor fi vre-o cincizeci-și-zece.

(Afară se aude cântând: „Florile dalbe“).

Auzi mamă, auzi zău:

Ăla-i chiar drăguțul meu,
Ținē-mi-'l-ar Dumnezeu!
Vai de capul meu, săracul,
'Mi-am uitat s'aduc colacul
Și cu pecia de carne,
Și cu brânza
Și cu pâanza.

Ioana.

— Nu-i destul că ești bătrână,
Nu știi toarce-un smoc de lână,
Ești și proastă și nitucă
Vie dracu să te ducă.

Treii feciori.

Feciorul I.

— Bună seara lui Crăciun!

Ioana:

— Să trăești, fecior bătrân.

Feciorul I:

— Așa-i zău, cine trăește
Tot mereu îmbătrânește

triei. Mai ales împăratul a pus mare preț în vorbirea sa pe armata maritimă germană, de care de aci înainte va fi mare trebuință.

Reprezentanții țărilor străine s'au dus la castelul împăresc și acolo l-au felicitat cu căldură pe împăratul.

Seara întreg Berlinul a fost iluminat în chip fermecător de frumos și la teatrul cel mare s'a dat o reprezentație de gală cu minunate cântări. După teatru Archiducele Francisc Ferdinand s'a întors cu trenul dela Berlin.

Burii.

O știre mai nouă din Haga (Olanda) ne spune, că în curând se va muta acolo oficiul, care conduce afacerile din Transvaal ale Burilor. Consulul (purtătorul afacerilor) olandeze din Lorenzo-Marquez (un oraș în țeara Burilor), a sosit la Haga și a adus vestea, că Burii stau foarte bine și că oastea lor are puști și tot felul de arme pentru ani îndelungați și Englezii, după părerea lui, nici-odată nu vor pute birul.

În curând Burii vor bate toate orașele englezești și ținuturile dimprejurul lor, vor arunca în aer șinele dela calea ferată și-i vor tăia generalisimului *Kitchener* toate legăturile cu marea. Incercările acestuia de a-i îndupleca să depună armele, Burii le-au respins și președintele Krüger a spus-o încă odată lămurit: *»Totul ori nimica. Noi vrem libertate și neatârtnare întreagă. Dacă Englezii nu se învoiesc la asta, vom începe de aci înainte să nimicim cu foc și cu sabie tot ce va ajunge în mâinile noastre.»*

In China.

Pacea s'a făcut, împăratul Chinei și-a pus sigilul pe ea. Dar pacea aceasta e numai până atunci, până-când se vor înțelege cu privire la cererile și despăgubirile, pe cari le pretind Europeanii. China ar fi silită să plătească mai bine de un miliard (o mie de milioane) de mărci (o marcă = 60 cruceri). De-i va plăti, atunci se va încheia pacea definitivă și se vor retrage trupele puterilor din China.

Și nici-când nu 'ntinerește.
Numai fata dumnia-voastră
Tinără-i ca buna noastră.

Ioana (Salomieii):

— Dă-te, dragă, puica mea,
Dă-te iute nu ședea
Și șoptește-le ceva,
Doar' nu te-or prea căuta.
Le șoptește la ureche
Că tu nu ești tare veche,
Numai doi ani de-or mai trece
Ești de patruzeci și zece!

Salomia (la o parte):

— Patruzeci de ani îmi pare
De când port pînă pe spinare...
Nime grija mea n'o are!

Ioana (cătră feciorul I.):

— Trandafir crescut în fân
Rău îți stă june bătrân,

Crisă de cabinet în Bulgaria.

Din Sofia se depeșează, că ministrul *Ivanciov* a demisionat. Principalele a încredințat pe *Petrov* cu formarea noului cabinet.

Știri mărunte.

Ivanciov, ministru-president al Bulgariei, cu toți ceilalți miniștri și-au dat demisiunea. *Petrov* va fi urmașul.

Dieta franceză a decis ca discursul ministrului-president *Waldeck Rousseau*, pentru legea congregațiilor catolice să fie afișat pe zidurile Parisului.

SCRISORI.

„Reuniune de înmormântare în Seliște“.

Seliște, 7 Ian. 1901.

Onorabilă Redacțiune!

Tot vești bune am fericirea de a vă scrie de aici! O nouă ispravă vrednică, bună și folositoare am să adaog la lungul lanț de fapte mărețe ale fruntașilor din Seliște.

Încă în sărbătorile Rosaliilor din anul trecut, dl *Petru Drăgits* în conțelegere cu fruntași și poporul comunei Seliște într-o conferență publică au hotărât pornirea unor lucrări noi în comuna aceasta spre binele și folosul locuitorilor ei.

Legată fiind această laudabilă hotărâre de o zi sfântă, roadele ei numai mănoase au putut să fie. Așa și este. Eată că în ziua *»Botezului Domnului«*, adunați din nou, fruntași și poporul acestei comune au declarat de constituită o nouă însoțire folositoare locuitorilor ei, o *»Reuniune de înmormântare«*.

Sfințenia zilei a fost sigilită prin o faptă nobilă și creștinească, făcută spre binele obștei!

Ce frumos și creștinesc esemplu de imitat!

Când poporul nostru, de pretutindenea, fiecare zi de sărbătoare va sigila sfințenia ei prin fapte de soiul acesteia, făcute pentru binele comun, atunci el nu numai că își sârbează în modul cel mai demn și creștinesc sfintele sărbători bisericești, dar totodată va face pe toate căile mari și frumoase înaintări, care îi vor croi un... viitor de aur.

Trandafir crescut în iarbă
Rău îți stă june cu barbă.

Feciorul I.:

— De-aș ajunge pîn' la toamnă
Să mă 'nsor să iau o doamnă.

Ioana:

— Lasă-le la dracu doamne
Că și ele mor de foame,
Mai bine una de-a noastră
Fie măcar și mai proastă.

Feciorul I.:

— Pîn' o țir de loc de casă
Nu iau fata cea rămasă,
Pîn' o țir de loc de gură
Nu iau fată știrbă 'n gură.

Feciorul II.:

— De 'mi-i da arginți o miie
Eu 'ți-o fi ginere ție,

Ideea înființării unei *»Reuniuni de înmormântare«* aici a fost primită dela început cu multă bunăvoință și căldură din partea poporului. De aceea comisiunii, aleasă în sărbătorile Rosaliilor spre a pregăti cele de lipsă într-o intruparea acestei idei, i-a fost cu putință a face totul ca Reuniunea să fie în mod oficială declarată de constituită.

Anunțată fiind pe ziua de *»Bobotează«* adunarea de constituire, pe orele 1/3 p. m., *»sala festivă«* a școalei a fost indesuită de public participant.

Dl director școlar *Dumitru Lăpădat* în numele celor cari au făcut invitarea pentru adunarea de azi, bineven-tează pe cei prezenți și pentru de a pute să urmeze consfătuirea după formele usitate, roagă pe cei prezenți a-și alege un președinte și un notar. Se alege prin aclamațiune de președinte dl *Dumitru Lăpădat*, ear' de notar dl inv. *D. A. Mosora*.

După acestea dl președinte făcând istoricul lucrării comisiunii alese, prezentează totodată și un proiect de statute pentru înființarea Reuniunii.

Proiectul după-ce în general a fost primit, este primit întocmai și la desbaterea specială.

Conform statutelor enunțate, Reuniunea de aici se constituie constatătoare din 600 de membri. Fiecare membru plătește timp de zece ani taxă anuală de patru coroane. La moartea lui, următorii capătă suma cotisațiunilor anuale solvite și un ajutor de cincizeci coroane. Cine plătește cotisațiunile (taxele) anuale timp de 10 ani, înceată de a mai plăti și următorii lui primesc la moarte 40 coroane (suma cotisațiunilor solvite) și încă un ajutor de 60 coroane. Total 100 coroane.

Anume s'au făcut cotisațiunile anuale așa de mici, pentru ca să fie astfel cu putință chiar și celor mai săraci a intra de membri în această Reuniune.

Votate fiind statutele și numărul membrilor Reuniunii fiind asigurat, Reuniunea se și constituie provisoric, rămânând a-și începe activitatea îndată-ce statutele ei vor fi luate cu aprobare spre știre de ministru. Astfel au știut Seliștenii sârba ziua *»Botezului Dului Isus Christos«*.

Că sînt om de omenie.

Și mai dă-mi încă ceva:
Dintre vaci pe Cindeșă,
Dintre oi pe Oacheșă,
Dintre găști pe Boarzășă,
Dintre găini pe curcă,
Și 'ți-o lua fata ta!

Ioana:

— Dacă te-i 'nvoi așa:
Două rațe și-un rățoi,
Să-ți apuci și tu la boi,
Două rațe potcovite
Să-ți apuci și tu la vite.

Feciorul II.:

— Ba eu așa n'oi mai vrea
Și tu fata 'ți-i ținea.
Din ce-i floare să 'nflorească
Și tot la vale să crească.

Salomia (la o parte):

— Vai de mine cum mă doare
Trupul meu pe subsuare;

Rămâne de dorit acum numai, ca cu aceeași însuflețire, cu care poporul a primit și a săvârșit una dintre lucrările nouă ce s'au proiectat în conferența ținută la Rosalii, să se ducă în îndeplinire și celelalte lucrări proiectate atunci, și în primul loc *„Însuflețirea pentru valorizarea laptelui”*, ca una care este menită a procura și sporii locuitorilor de aici nouă și sigure isvoare de venit, de bogăție.

În speranță, că poporul de aici va ști aprecia și în viitor năsușele binefăcătoare ale frunțășilor sei, cari, — mărturie sînt faptele trecutului și ale prezentului — au lucrat totdeauna cu bune și curate cugete la înaintare pe toate căile a poporului de aici, cât de curînd și celelalte lucrări proiectate în frunte cu cea amintită mai sus... trup se vor face.

Să ne ajute Dumnezeu, atât nouă Seliștenilor, cât și întregului popor român, în toate pornirile noastre la săvîrșirea de fapte nobile, folositoare și românești.

Arghir.

Din Zarand.

Conferență preoțească. Sinod protop. extraordinar. — Producțiune declamatorică-musicală a tinerimii din Zarand și jur pentru *„Masa studenților”* din Brad. — O denunțare.

Pe 27 Decembrie 1900 v., ziua a treia după *„Nașterea Domnului”*, a fost convocată preoțimea din Zarand la conferența menită și aceasta de a căuta căile cele mai potrivite spre înaintarea preoției și poporului pe toate terenele.

Tot pe ziua aceasta a fost convocat și sinodul protopopesc extraordinar al tract. Zarand pentru deliberarea chestiunii, cum se se repartizeze asupra parohiilor competențele pentru întregirea dotațiunii protopresbiterale.

S'a ținut serviciu divin săvîrșit de dl protopop *Vasile Damian*, după care preoții în număr de 13—14 din 49 s'au adunat la conferență în o sală de prelegeri a gimnasiului.

Prin 2—3 cuvinte conferența e deschisă. S'a citit circularul cel frumos și bogat în idei, apoi a urmat o discuțiune slabă a importantului obiect: Cum s'ar putea înființa un *fond archidieceșan* pentru ajutorarea preoților în vremuri mai grele, decât cele de față? — Propunere mai merituoasă a făcut părintele *Ioan Perian*, din Crișciori. — S'a ales o comi-

siune, care să prelucere un proiect de statute și acesta să se aștearnă la consistor.

Peste tot conferența nu a fost însuflețită, după-cum cerea importanța obiectelor.

După conferență era să se țină sinodul protopopesc, unde s'ar fi luat ceva hotărîre cu privire la întregirea dotațiunii protopopesci. Această chestiune deocamdată a rămas neresolvată, căci din cauza gerului membrii sinodului nu s'au putut prezenta. Nu pot crede, că indiferentismul ar fi fost cauza.

În 1/14 l. c., tinerimea din Zarand și jur a aranjat în Brad cu concursul unui grup de pedagogi cursul II. din Sibiu o producțiune declamatorică-musicală urmată de dans, în favorul fondului *„Masa studenților”* din Brad.

Toate punctele din program au fost executate cu precisiune de admirat de vrednicii tineri pedagogi, cari în butul tuturor greutăților, în butul gerului mare, cu sacrificii proprii și cu nobilă abnegațiune n'au pregetat a abdice de dulceața sărbătorilor în casa părintească și au alergat la Brad numai ca și ei să contribuie la înflorirea umanității instituțiunii, în folosul căreia s'a dat producțiune.

Mai fiecare punct din program la aplausele, ce nu voiau să înceteze, a fost repetat. — Foarte bine și-au achitat rolul teologii *George Almășan* și *Nicolae Tiu*, apoi dl *Ioan Bărna*, învățător, Vaca, în rolul de Jidan din Galiția. Asemenea dl *Emanuel Pop*, teolog absolut și învățător cu discursul *„Prin muncă la fericire”* a produs o impresiune plăcută în inimile ascultătorilor.

După eshaurierea programului a urmat dansul, care a durat cu foc până la 4 ore dimineața.

Public a fost numeros, dovadă că îmbrățișează cu dragoste și căldură instituțiunea *„Masa studenților”* și o știe aprecia.

Din inteligența română din Brad am observat pe următorii: *Const. Costin*, profes.; *Vas. Boneu*, prof. cu soția; *Ioan German*, inv. cu soția; par. *Andron Bogdan* cu soția; d-șoara *Marița Cristea*, învăț.; *Valeriu Candrea*, pretor cu soția și dl adv. *Geras. Candrea*. Mulți au absentat.

Din jurul Bradului am observat pe d-nii: *Ioan Șortan*, par. Blăjeni cu st. soție; *Enea Joldea* și *Nicolau Vidu*, învățători în Hălmagiu cu st. lor soții; *George Bob*, notar în Hălماغel cu soția; *Maria Ionuț* din Bucium cu fetița; *Ioan Fugătă*, par. în Luncoiul-de-jos cu st.

soție; *Aron Roman*, diac. în Luncoiul-de-sus cu st. soție; *Costea*, par. în Ruda cu st. familie; *Matelu*, par. în Uibărești. *Mihuț*, par. în Cărăstău; *I. Suga*, par. gr.-cat. în Zdrapți; *Pavel Lazar*, inv. în Terețel cu soția; *Ometă* din Terețel cu soția; *Savu Stănilă*, par. în Ribița cu soția; *Ioan Faur*, inv. în Crișciori cu soția; *Nicolae Popa* din Hertegani cu soția; *N. Florea*, par. în Rișca și alții cari 'mi-au scăpat din vedere.

Dintre orășeni și plugari-proprietari din Brad am observat pe: *Aron Feier*, proprietar; *Nicol. Obedău*, comerc.; *Ioan Împărat*, măcel. cu soția; *George Costea*, *Ioan Stanciu*, comerc. cu familia; *Milidon Giurgiu*, măcel. cu familia; *Ilie Omătă*, hotel. cu familia; *Lazar Pârva*, proprietar; *Crăciun Baianț*, econ. și *N. Onea*, vîcenotar în Luncoiul-inf. cu soția.

Succesul moral a fost peste așteptare și a fost mulțumitor și cel material, deși, durere, unii cu inimă neagră au riscat a răspândi cu 2—3 zile înainte vestea, că producțiunea și petrecerea e sistată, ba chiar unii oaspeți au fost aspru apostrofați, că ce au căutat la petrecere.

Tineri diletanți străini au fost: *A. Nedelcu* din Tălmăcel; *Ioan Ardeu*, *P. E. Constandin* din Daneș; *C. Măhăra* din Săcădate; *G. Tăban* din Feldioara; *Ilie Aleman* din Săcădate; *Nistor Toma* din Dobra; *V. Popa* din Porcurea; *I. Iula*, *V. Creangă* din S.-Petru; *Ad. Iezan* din Uibărești; *I. Crișan* din Zam; *N. Toma* din Ribicioara; *G. Almășan*, *N. Tiu* și *Ioan Bărna*; ei au fost încușurați pe la țărani, afară de doi.

Pe la 2 ore din noapte, în pauză, tinerii adunați cu mîndre fetițe la o masă își petreceau în liniște cîntînd cîntece. În acest restimp părintele *Ioan Șortan* cu ceilalți domni preoți au oferit tinerilor obosiți o cină și bere. Tinerii la aceasta au răspuns cu cîntecul: *„Să trăească 'ntru mulți ani”*.

A fost destul, ca doi domni *Maghiari*, cari petreceau la o masă vecină, să facă atent pe sergentul de gendarmi, ca polițaiu, că tinerii cîntă: *„Să trăească domnul Țar!”* Sergentul în voce bună, numai decât a provocat pe tineri să nu mai cînte cîntece revoluționare. Parochul *Ioan Șortan* și *Ioan Fugătă* au condus pe sergent între tineri și tinerii 'i-au intonat și lui cîntecul revoluționar: *„Să trăească 'ntru mulți ani”*. Dar' cu toate aceste sergentul a doua zi a făcut arătare la pretură. A fost citat dl *Vasile Boneu* și interogată, că are cunoștință, că tinerii la petrecere au cîntat: *„Să trăească domnul Țar?”* Dl *V. Boneu* însă a întrebat pe dl pretor, dacă sergentul știe românește și dacă da, fost-a destul de treaz să priceapă ce se cîntă și ce înțelege sergentul sub *„Țar”*?

Întrebările au rămas fără răspuns. În urmă dl *V. Boneu* declarînd, că astfel de cîntece la Români nu se află, a adus înainte pe dl Șortan și pe tinerul *Nedelcu*. Toți au fasonat, că au cîntat: *„Să trăească 'ntru mulți ani”*, și că sergentul, cum și cei doi domni nu știu românește, nice nu pot pricepe, că în cîntecele românești nu ocure barbarisme ca d'al de: *„Se trăească dl Țar”*.

Ungurașii nostri desmeteciți au declarat, că ei auzind cuvintele: *mulți ani*, au cugetat, că se cîntă despre: *domnul Țar*.

Toate aceste declarațiuni atât a denunțatorilor cât și a denunțanților s'au luat la protocol, acesta s'a subseris de toți și *domnul Țar* a rămas în capul celor cu gîrgăuni!

Doamne, atât de amar ne-ai osîndit, încât de spioninici să cîntăm cîntece nevinovate nu putem!

Un oaspe.

Vai de mine cum se 'nfrînge
Trupul meu pe und' se 'ncepe.

Feciorul II.:

— Dumnezeu să te ferească
De soacră cerșitoarească,
Te uscă, te face iască,
Te bagă-n boală cănească.

Feciorul III.:

— Ca să nu avem mînie
Dă-ne carnea, *Salomie*,
Și colacul; dă-ne brînză,
Dă-ne riful cel de pînză,
Să ne ducem...

Salomia:

— Faceți bine și iertați
Măne pe la noi intrați:
Carnea nu s'a afumat,
Colacul nu-i frămîntat,
Pânza încă nu-i țesută
Și brînză nu-i începută.

Feciorii:

— Vă lăsăm cu bucurie
Fata fată să rămăie,
Dar' la joc să nu ne vie.

Feciorul I. (strigă pe ușă afară):

— Ian auziți, mei feciori,
Cari mergeți prin șezători,
Care fată-i mai bătrână
S'o punem cățea la stîna,
S'o legăm cu lanț de pîr
Să mînce cu câinii zăr,
S'o legăm cu lanț de buză
Să-i dăm drumu-n cucuruză
Cînd va mîncea să s'auză,
Și-n tot satul să se știe
Că o chiamă *Salomie*.

(*Salomie* începe a plînge).

Feciorul I. (cătră public):

— Ne-nchinăm cu veselie,
Cu bănat să nu vă fie!

PARTEA ECONOMICĂ.

Clădiri economice.

I.

Un econom harnic are pe ograda sa: casă, fântână, șură, grajd, cotețe pentru porci, cotețe pentru gălile, șopru pentru fân, grătar pentru bucate, coșar (coșteiu) pentru cucuruz ș. a.

Să vedem cum ar trebui să fie aceea, ca să-i aducă folosul dorit?

Fântâna. »La fântâna bună mulți oameni s'adună, e o vorbă veche și adevărată. Dar' ca să avem o fântână bună nu afirmă totdeauna dela voea și puterea noastră. Că de multe-ori cheltuim cu facerea unei fântâni preț de o vacă bună, și când e gata — apa ei nu-i bună de beut, ori că după un timp seacă de nu-i în ea nici un strop de apă. Ce facem atunci? Ne scărpinăm în cap, ne ciudim, fără nici un folos. De aceea trebuie să fim cu băgare de seamă la facerea unei fântâni ca: a) să o săpăm departe de gunoiu ori de groape mocirloase; ea să fie unde avem locul cel mai sbicit din ogradă; b) să săpăm fântâna pe secetă. Mai bine în dricul verii când sunt secetele cele mari, ori în dricul iernii, când asemenea e secetă. Fântâna săpată pe secetă în veci nu rămâne seacă, vezi bine dacă am săpat-o destul de adâncă. Că nu-i destul să săpăm până dăm de apă, ci și după aceea mai trebuie să săpăm de vre-o jumătate de metru, ba și de un metru întreg. Dacă în fundul fântânii am dat de prund, atunci să fim încredințați, că apa va fi bună, numai să nu facem apoi în apropierea ei gunoiarul, nici să lăsăm a se ține baltă în apropierea ei.

Fântâna trebuie zidită cu peatră. Mai buni sunt bicoșii mari culeși de pe lângă riuri. Dacă de aceia nu avem, atunci folosim peatră de stan. În fundul fântânii, până nu începe a clădi peatra, punem întâiu colaci de lemn de stejar. Aceia-i încheie măiestrul în fundul fântânii. Sub ei pune niște petri mari, pe o formă de groase, ca nu cumva ei apropiați fiind de fundul fântânii și închegați cu acela, să astupe izvoarele.

Fântâna se clădește în formă conică, adică la fund mai strîmtă și de ce se apropie de gură, de aceea se tot lărgeste, numai frumos și aproape pe nesimțite.

Ajunși cu clădirea petrilor până deasupra fântânii, acolo punem un strat gros de lespezi de peatră, care să treacă ca de o palmă bună peste suprafața pământului, și pe ele așezăm cotețul fântânei. Acesta îl facem de lemn, ori dacă avem de-a îndemână o baie de peatră bună, lăsăm să ni-l facă din o peatră groasă, pe care petrarii o scobesc ca un butoiu mare. Jur împrejurul cotețului fântânii să prunduim bine cu petriș ca să fie locul mai ridicat decât curtea; atunci nu s'a pută scurge apa din curte în fântână. Pe lângă fântână să ținem pururea curățenia cea mai mare. Să adunăm mereu balegile ce le lasă vitele când vin la adăpat. Că de le lăsăm acolo, ele se moaie de ploi și zama lor străbate prin pământ în fântână și prin aceea apă apătă un

gust rău. Afară de aceea ne facem și daună, dacă nu ducem balegile pe gunoier, că gunoierul este baia de aur a economului; acolo trebuie să adunăm toate balegile și gunoaiile, acolo au să se dospească și de acolo le ducem pe locul, ce are lipsă de îngrășare.

Din fântâni scoatem apa cu cofa, găleata, ori cu cana. Dacă fântâna este chiar la fața pământului cu gura, atunci ne plecăm și luăm cu vasul apa din ea; dar' dacă e mai adâncă, atunci trebuie să avem un cârlig. Cârligul acesta e slobod, dacă fântâna nu-i mai adâncă de un stăngin; dar' de-i mai adâncă, atunci ne-ar fi prea greu, deci cu capătul din sus îl înțepenim de cumpăna fântânii și el stă acolo înțepenit, afirmând cu un capăt în jos. Din fântânile cu cumpănă e ușor de scos, de aceea astfel sunt cele mai multe fântâni ale țeranilor nostri. Unii însă, care-s în stare mai bună, au la fântână roată cu lanț și la capătul lanțului găleata de scos. Aceste sunt bune într'atâta că cuprind loc mai puțin decât cumpăna și încât acoperit fiind cotețul fântânei, ea să nu putrezească roata, prin aceea e scutit și cotețul de putrezeală și-i scutită și fântâna, de nu plouă și nu ninge în ea.

Mai sunt și fântâni cu pompă. Acelea sunt bune într'atâta, că se scoate din ele apa mai ușor și acoperite fiind nu ne temem că doară va căde ceva în ele, precum: pui, câni, mâțe, ori chiar oameni. Dar' s'a dovedit că apa nu-i așa bună din fântânile cu pompă, ca din cele slobode, deschise, unde poate umbla aerul.

Se mai ivește o întrebare: La fântânile ce sunt făcute lângă drum, de cară apă tot satul din ele și toți drumarii, e bine să fie găleată stătătoare cu care să scoată cine a voi, ori să nu fie găleată, și să-și ducă fiecare om vas de acasă, dacă vrea să scoată apă?

Aci e greu de judecat, că: de punem acolo găleată statornică, beau din ea toți, cu răi cu buni, curați și necurați, unul după altul, cât de multe-ori ne îngrozim aducându-ne aminte, cine a beut apă din găleată și după cine trebuie să bem noi. De nu punem găleată statornică la fântână, atunci e alt rău: fiecare își bagă în fântână vasul lui, spălat-nespălat, cum a dat Dumnezeu. Multe vase numai în fântână se spală, și apoi noi să bem apă după ele!

Deci: Fântânile publice, adică acele ce sunt făcute lângă drum, din care are drept să iee ori-cine, să fie cu pompă, și numai cu pompă. Atunci vom fi scutiți de greața, ce ne mănă de multe-ori, văzând după cine trebuie să bem și vom fi scutiți și de frica de a ne îmbolnăvi, bînd nu știu după cine. Fântânile din curte însă le vom face cu roată ori cu cârlig înțepenit în cumpănă. De sunt cu cârlig ori cu roată, e bine să aibă ușă deasupra și să ținem fântâna acoperită până la timpul scoaterii de apă, ca să nu cadă în ea puii de găină ori alte dobitoace, ori chiar copii. Că și astfel de casuri s'au întîmplat.

Ori-cum va fi însă fântâna, chiar de nu i-ar fi bună apa de beut, numai de folosit la bucătărie și de adăpat, dar' să o avem în ograda noastră, că o fân-

tână la casă ne folosește cât un argat harnic. De sine se înțelege, că fântâna trebuie rinită (curățită) dacă nu de două-ori, baremi odată în an. Atunci scoatem din ea apa toată cu molul ce s'a așezat în fund cu tot, ba și un rînd de petriș și punem altul curat, și de-i apa dulce punem un grunz de sare în fundul ei.

Omidele și stîrpirea lor.

Omidele se prăsesc dela fluturi, cari se împart în bărbătuși și muierușe. Prin împărechere, muierușele primesc în pantecele lor sămânță pentru mulțime de ouă, pe cari le depun apoi pe frunzele și scoarța arborilor, de primăvara începînd până toamna târziu. Peste tot trupul fluturilor, ca și al celorlalte insecte, e împărțit în trei părți: cap, piept și pantece (foale).

La cap, fluturul are două cornițe, doi ochi și o trombă încârligată, cu ajutorul căreia suge de pe frunze și din flori — mustul, cu care se nutrește. La piept, are două aripi, cari la cei mai mulți fluturi sunt colorate, și pe cari le țin drept în sus (perpendicular), când sunt în odihnă. Foalele bărbătușilor e mai subțire, ear' al muierușelor e ceva mai gros.

Fluturii se împart: în fluturi de ziua, de seară și de noapte. Aceste două specii din urmă, au trupul ceva mai gros, ca cei de ziua. Fluturii de ziua se mai împart și ei: în fluturi de meri, muierușele cărora adică își depun ouăle pe frunzele și florile merilor; fluturi de păr, muierușele cărora adică își depun ouăle lor pe frunzele și florilor perilor; de pruni, vișin, soc, alun, varză și alte soiuri.

Afară de fluturii de mătăasă, ale căror larve (vermi), după-cum îndobște e cunoscut, produc mătăasă, toți ceilalți fluturi sunt stricăcioși pomilor și legumilor de prin grădini. Chiar și fluturii de seară și noapte, străbătînd prin locuințele oamenilor, pot să devină stricăcioși, depunînd pe blanele și vestimintele de lână niște ouă, din cari mai târziu se desvoltă moliile, cari apoi le rod și strică, dacă omul nu le închide bine, dacă nu le scutură și perie cât mai des, sau dacă nu le împătură cu foi de tăbac, nu le stropește cu apă de camfor și altele, al căror miros nu-l pot suferi, ci trebuie să fugă de el.

Fluturii, ca și celelalte insecte, trec prin o schimbare așa numită metamorfosă, care nu este altceva, decât schimbarea ouălor mai întâiu în verme (larvă), apoi în nimfă (cocon, păpușă) și în urmă în fluture.

Pentru a înțelege mai bine aceasta trebuie să știm, că muierușele, depunînd ouăle pe frunzele pomilor, când simt că se apropie și sfîrșitul lor, se închid și îmbracă și ele cu frunzele acelea, pe cari apoi, ca să nu cadă jos din pom, le mai înfășură și leagă cu un tort fin de crengile aceluia. În starea aceasta stau apoi acățate ouăle fluturilor de crengile pomilor și peste iarnă, până-când vine primăvara cu zilele ei mai călduroase. Atunci îndată ce se încălzește, ouăle încep a se clodi și apoi

es omidele, cari nu fac alta, decât rod mereu la frunzele pomilor.

Omidetele acestea trăesc de regulă câte două luni. În decursul vieții lor, cu deosebire, dacă sînt într'un număr mai însemnat, lasă une-ori pomii mai de tot plesugi de frunze, așa că pătinesc nu numai aceia în lipsa frunzelor, ci chiar și poamele, cari nu pot afla nutre-mentul de lipsă, de oare-ce pomii se mai nutresc și prin frunze, nu numai prin rădăcini.

Când și omidele simt, că li-se apropie timpul schimbării lor, atunci se acată și ele cu un fir de tort de cren-gile pomilor, unde îmbrăcându-se într'o scoarță mai groasă, stau astfel câte două săptămâni, până-când aceea le plesnește și ese din nou fluturul în toată forma lui.

Fluturii de nou eșiți din păpușile lor se împărechiază și apoi încep a depune un anumit număr de ouă și în florile pomilor. Aci ouăle se clocesc apoi de căldura soarelui și închizându-se în lăuntru fructului îl tot găuresc și rod, până-când acela nu mai are nici o putere în el, ci e silit a căde jos, încă înainte de a fi ajuns la coacere. De aci ne putem esplica foarte ușor, pentru-ce avem câte-odată atâtea poame vermănoase.

Fluturii acestia trăesc și ei câte două luni, apoi când simt, că li-se apropie sfîrșitul se îmbracă în frunze, unde-și depun și ouăle, după cum am văzut și mai sus, le adună și înfășură cu niște tort subțire și astfel așteaptă timpul de iarnă.

Din această scurtă descriere se poate vedea modul de prăsire al omidelor, cari prin nutrirea lor cu frunzele pomilor, devin atât de stricacioase pentru grădini. De aceea apoi și vedem, că cultivătorii de pomi, cearcă mijloace fel și fel pentru stîrpirea omidelor.

Unul dintre aceste mijloace, este acelea de a le culege cu mîna de pe crengi, cu deosebire în decursul iernii, când economul are timp mai mult de prisos, de a le pune grămadă și apoi a le da foc. Culegându-le numai așa jos, nu facem nici e ispravă, de oare-ce după-ce dă căldura ele se pot desvolta și acolo, de unde apoi se suie pe încetul earăși în pomi.

Pomologii învățați au introdus în timpul din urmă anumite elește de fer, cu ajutorul cărora se pot depărta cren-gile molipsite cu cuiburi de omide, ear' după aceea le culeg de pe jos și le ard în cele mai multe casuri acolo în grădină. Tot pentru stîrpirea omidelor s'au mai inventat și niște făclii anume făcute, cu ajutorul cărora se pot arde și nimici chiar acolo sus pe pomi.

În timpul din urmă s'au adus și anumite legi, prin cari economii aceia, cari au pomi în grădinile lor și nu-i curăță de omide în decursul iernii, pot fi pedepsiți cu o pedeapsă dela 10—20 coroane. De aceea atragem de timpuriu luarea aminte a economilor nostri, ca să examineze pomii de prin grădinile lor, și dacă vîd în aceia frunze spânzurate să știe, că acelea sînt pline de omide și astfel trebuie nimicite fără aminare.

Timpul cel mai potrivit pentru stîrpirea omidelor este chiar acum iarna, după-cum am zis și mai sus, când plugarul nu are atîta lucru. Pe timpul acesta, cu deosebire pe la amiază, când e mai cald, să se culeagă cuib de cuib și apoi să se ardă în foc. Pe unde nu se poate ajunge de jos, ne ajutăm cu un scaun, sau scară anume întocmită spre scopul acesta.

Dar' ceea-ce nu poate face omul și pe lîngă cea mai mare bunăvoință, isprăvesc în cele mai multe casuri paserile — primăvara. Acestea de dimineața, când se scoală și până seara, când se culcă, nu fac alta decât consumă la omide. De aceea nu trebuie să lăsăm, ca copiii să prindă și huiduiască iarna paserile de prin grădini, fiindcă acelea ne fac un serviciu foarte bun și folositor totodată.

Afară de paseri, mai prind și mănâncă o sumedenie de omide încă și gheunoaiele, rîndunelele, lilieci, șopârlele și aricii. Animalele acestea încă nu trebuie alungate de prin grădini, dacă voim, ca pomii să ne aducă roduri îmbelșugate.

Stîrpirea omidelor, trebuie să se facă nu numai din pomii roditori, ci și din ceialalți arbori de grădină, apoi nu numai dintr'o singură grădină, ci din comuna întreagă, de oare-ce stîrpindu-se

numai dintr'un loc, acelea vin earăși de pe la vecini, de unde n'au fost stîrpite. Pentru a împedeca încâtva această mutare a omidelor, s'a obicinuit a se întrebuița niște hîrtii mai groase, cari ungându-se cu păcură pe din lăuntru și învălindu-se în forma tolcerului în jurul trunchiului pomilor, împedecă suirea aceloră pe pomi.

Economii nostri, cari au și pomi prin grădinile lor, vor luera deci foarte înțelepțește, dacă din când în când se vor uita și prin pomi după omide și cele crengi uscate, și vîzându-le pe acelea spânzurând, vor începe cu stîrpirea aceloră și depărtarea uscăturilor încă de pe acum, când au mai mult timp, căci așa zice și proverbul: »Ce poți face astăzi, nu lăsa pe mâine!«

Ioan Georgescu.

Raportul general

al comitetului central

al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“,
pe anul 1899.

(Urmare).

În ce privește cultura poamelor, pe lîngă, că am distribuit în aproape fiecare an mii de surcei nobili, cum și pădureți: meri, peri, pruni, vișini etc., parte primiți dela guvernul țării, parte procurați din mijloacele Reuniunii noastre — am plantat în grădina fiecărui membru al Reuniunii câte un deatol măr pătul procurat pe banii Reuniunii. Scopul aci urmărit este promovarea pomăritului rațional cum și de a îndemna populațiunea la cultura câte a unui soi de poame și în masă. Asemenea plantațiuni s'au făcut în 1891 în grădinile membrilor din Seliște; în 1892 din Gurariului; în 1893 din Tilișca; în 1894 din Sadu; în 1895 din Poiana; în 1896 din Roșia-săsească; în 1897 din Sibiel; în 1898 din Slimnic și în 1899 din Tălmăcel.

În legătură cu cele 5 cursuri de altoit pomi, la cari au participat pe lîngă economi și copiii de școală și adulții, cursuri ținute la 1893 în comuna Reșinari, la 1896 în Seliște, în 1897 în Cacova, în 1898 în Sadu și

tat foarte bine, ear' după-ce a isprăvit și școalele cele mari s'a apucat de vindecat oamenii.

Odată l'a chemat la un domn mare bolnav, unde a aflat pe tatăl-seu (moartea) stînd la picioarele bolnavului. Dacă a văzut pe tatăl-seu, a chemat pe soția morbosului în altă chilie și i-a zis, că soțul ei se va însănătoșa de bună seamă după-ce va lua leacurile lui. Așa s'a și întemplat. Azi la unu, mîne la altul și tot vindecându-i i-s'a dus vestea peste multe țări, așa că îl chemau pe la toți craii și împărații și pe toți îi însănătoșa. Se înțelege, că și banii curgeau, așa că ajunsese mare bogătan.

Odată fiind chemat la un boier mare, a aflat pe tatăl-seu, pe moartea, stînd la capul bolnavului. Vîzînd doftorul aceasta, a rugat pe căseni să ese din casă (ca să poată vorbi cu tatăl-seu, căci de văzut nu o vedea nime pe moartea).

Rămas singur cu el s'a rugat ca să se ducă și să stea la picioarele bol-

Moartea căsătorită.

Odată, de mult, de mult, urgisita de moarte urându-și viața — s'a rugat de Dumnezeu, ca să o lase să vie pe pămînt și să se facă om, ca să se căsătorească. Voia să guste și ea din fericirea, ce o au oamenii căsătoriți pe pămînt.

— Bine, — zise Dumnezeu, — du-te și-ți fă voea.

Atunci moartea plină de bucurie se coborî pe pămînt și se căsătorî. Însă o păți rău, căci a dat de o soție rea și arțăgoasă, care-i scoase peri albi. La vre-un an după căsătorie i-s'a născut un băiețel frumușel. Acesta îi mai stîmpăra amarul vieții.

A trăit moartea cu soția până-când a fost băiețelul de 7 ani.

Ne mai putînd răbda cicaliturile vecinice ale nevestei, se hotărî să o părăsească pentru totdeauna.

Într'o zi, când soția era cu rufele la vale, a chemat la sine pe băiețel și i-a zis:

»Dragul tatii! Eu nu sînt om, ci moartea. Trebuie să plec dela voi, căci vezi tu bine, că cu mamă-ta nu o mai pot duce.

Tu te du la școală și te poartă bine și dacă vei învăța, te fă doctor. Când te vor chema la morboși, numai la domni de cei mari să mergi, cum sînt boierii, craii, împărații și prinții. Ori-unde te vei duce tu, voi fi acolo, și voi sta ori la capul ori la picioarele morbosului. Însă să fii băgător de seamă la un lucru: când mă vei vedea stînd la picioarele bolnavului, să știi că acela se va însănătoșa, ear' când mă vei vedea la capul bolnavului, atunci să știi, că negreșit va muri.

Cu aceste vorbe și-a luat rămas bun dela scumpul-seu băiat și s'a dus.

Băiatul a ascultat de vorbele tatălui-seu și mergînd la școală s'a pur-

În 1899 în comuna Gurariului, ținem a scoate la iveală valorosul concurs, ce ni-s'a dat de cultivatorii nostri de poame la aranjarea celor 3 *esposițiune de poame*, anume: la 1894 în comuna Seliște, în 1898 în Sebeșul-săsesc și în 1899 în Sibiiu, care de care mai reușită atât în ce privește numărul esponenților, cât și numărul mare și variat al poamelor, strugurilor și produselor derivate, espuse. La aceste esposiții s'au distribuit premii în valoarea totală de fl. 233, cum și diplome de recunoștință.

Cuptorul de uscat poame sistem «Cazenille», zidit în comuna Seliște, are de scop de a ridica rentabilitatea poamelor uscate și de a crea populațiunii noastre un nou articol de consum și nou izvor de venit.

Tractatul «Prăsirea pomilor», de presidentul nostru D. Comșa, apărut în a 2-a ediție, servește cu îndrumări în ce privește cultura poamelor peste tot.

Trecând la cultura *nutrețurilor măiestrite*, ținem a remarca, că comitetul Reuniunii începând din anul 1889 a împărțit în mod gratuit între membri mai multe zeci chlg. semințe de trifoiu, napi de nutreț și de lăptărnă.

Din broșura «Trifoiul» de Eugen Brote, ce tractează despre modul de purcedere la cultura acestei plante, în restimp am distribuit mai multe sute de esemplare în mod gratuit.

Cu dorința ferbinte de a îmbărbăta pe economii nostri la cultura *albinelor*, colegul nostru Romul Simu, învătător și stupar iscusit, a compus broșura «Cartea stuparilor săteni», pe care Reuniunea editând-o, prin ea posibilă îi este ori-cui câștigarea de cunoștințe temeinice la întocmirea stupinelor.

Tovărășiile noastre agricole, întemeiate la insistența noastră în comunele: Seliște, Sebeșul-săsesc, Lancrăm, Gurariului, Roșia-săs, Săcădate, Avrig, Apoldul-român și Mohu au meritul de a fi contribuit la întruparea sămânței de noi aruncate la diferitele întruniri agricole. Dacă în timpul din urmă nu sântem în plăcuta pozițiune de a semna înființarea de nouă tovărășii, cauza este a se căuta în împrejurarea, că comisiunea economică comitatensă a sistat

navului, căci el are mare pagubă și hulă, dacă nu se va însănătoșa bolnavul.

Tatăl-seu însă 'i-a răspuns:

— Fiiule! de ce 'ți-am spus te ține, căci eu fac numai după porunca Celui de sus.

Doctorul îl roagă și a doua-oară, și a treia-oară, dar' moartea nu voia să știe nimic.

Atunci doctorul foarte necăjit pe tatăl-seu că nu-i face pe voe, 'i-a zis răstit:

— Dacă nu mergi dela capul bolnavului la picioare — de loc mă duc după mama.

Auzind moartea de acestea, s'a dus și dusă a fost pentru fiul seu pentru totdeauna, căci pe unde se arăta el, moartea nu se mai ivia de frică că-și va întâlni poate nevasta.

De atunci a rămas vorba, că de muieră rea și moartea și dracul se teme.

Vasile Ciortea.

ajutoarele bănești, ce le îmbia din fondul economic pentru acoperirea cheltuielilor considerabile, ce se recer la înregistrarea prin tribunal a firmelor tovărășilor. Simțul de asociere și de ajutorare reciprocă de altfel nici el nu este așa de viu cum ar fi de dorit la populațiunea noastră.

Cu începere din 1894 atențiunea noastră îndreptată a fost și asupra «*Însoțirilor de credit satești*» după sistemul Raiffeisen, prin mijlocirea cărora se lucrează la *întărirea statornică a bunei stări a comunelor și a locuitorilor lor*. Ele au chemarea a *îmbunătăți referințele membrilor în privința morală și materială*, a face întocmirile de lipsă în acest scop și mai cu seamă a *procura banii de lipsă pentru împrumuturi* la membri și a da ocaziune la câștigarea de dobânzi după banii, ce stau neîntrebuițați. Însoțiri de acest fel s'au înființat în comuna Roșia-săsească (în 1894); Apoldul-românesc (în 1895); Aciliu și Mohu (în 1897); Răchita, Poplaca, Pianul-român (în 1898); și în Veștem (în 1899). În total 8 însoțiri.

Numărul însemnat al însoțirilor înființate justifică pe deplin împlinirea unei necesități adânc simțite în literatura însoțirilor, prin scoaterea în tipar a compendiului «*Însoțirile de credit împreunate cu însoțiri de consum, de vânzare, de viieri, de lăptării etc., și instrucțiunile trebuincioase*». Îndreptare practică pentru înființarea și conducerea acestor fel de însoțiri de F. W. Raiffeisen. Traducere autorizată de Dr. Aurel Brote, director al băncii de asigurare mutuală «Transilvania».

Premergând acestea, se ne fie permis

Onorabilă adunare generală!

a Vă raporta despre activitatea noastră în 1899 următoarele:

Dintre cele 8 *întruniri agricole*, proiectate de a se ține în cursul anului 1899 în comuna Topârcea, Pianul-de-jos, Bradu, Ilimbav, Țichindeal, Vale, Răhau și Turnișor, din cauze independente de voința noastră, nu s'au putut ține decât în cele dintâiu 2.

La prima întrunire, ținută la 23 Aprilie n. (Dumineca Floriilor), în comuna Topârcea, sub conducerea secretarului Reuniunii noastre, s'a vorbit despre însemnatatea tovărășilor agricole și în legătură cu acelea despre folosul mașinilor și uneltelor economice și în fine despre «*însoțirile de credit satești sistem Raiffeisen*».

A 2-a întrunire, s'a ținut la 5 Maiu n. (S. George), sub conducerea presidentului Reuniunii noastre în comuna Pianul-de-jos. Aici s'a vorbit despre cultura fânătelor, despre cultura pământului după comasare, cum și despre însemnatatea însoțirilor de credit satești sistem Raiffeisen.

A 10-a esposiție de vite de prăsilă, împreună cu distribuire de premii în bani, avându-se în vedere și aranjarea esposiției de poame, s'a ținut la 26 Octomvrie n. aici în Sibiiu. La această esposiție, pe lângă premiile de fl. 100, acoperite din fondul economic al comitatului nostru, am distribuit fl. 100, premii primite dela Înaltul

minister. Acludând sub I. raportul juriului esposiției, ne împlinim plăcuta datorință a aminti cu recunoștință la acest loc, că membrul pe viață al Reuniunii noastre, dl *Alexandru Lebu*, mare proprietar, a ținut să pună temelie fondului de *premii pentru esposițiile noastre de vite*, căruia 'i-a cedat premiile în valoare de fl. 40. — ce 'i-s'au decernat pentru frumoasele și bine îngrijitele sale vite.

Între rezultatele de căpetenie a muncii noastre se numără fără îndoială frumoasa esposiție de poame (a 3-a), aranjată aici în Sibiiu în zilele din 22—29 Octomvrie n. 1899, care, mulțumită conlucrării tuturor factorilor competenți, se poate rangia din toate punctele de privire între cele mai reușite.

Apelul comitetului, adresat stimatelor doamne: Otilia D. Comșa, Minerva Dr. Brote, Silvia Dr. Barcianu și Maria Dr. Crișan, apoi d-șoarelor Eleonora Borcia, Hortensia și Mina Cosma, Agnes Cristea, Alexandra, Eugenia și Aurelia Mogă, Delia Olariu, Hortensia Penciu, Eugenia și Tinca Simonescu — de a ne sta într'ajutor la aranjament și celelalte afaceri ținătoare de esposiție — au aflat răsunetul dorit. Doamnele și d-șoarele menționate cu o diligență de fer și cu o abnegațiune rară, au ostent în decurs de 2 săptămâni din zori de zi până seara târziu atât la aranjamentul esposiției, cât și ținând cassa la esposiție și la bufetul de d-lor înființat.

La un al 2-lea apel al nostru: d-șoarele Aurelia și Olivia Bardosy, Lucreția Bența, Eufemia Catona, Dora Colbasi, Cornelia Decian, Mărioara Popescu, Felicia Rațiu și Eugenia Tăbăcariu, au binevoit a primi asupra lor greaua misiune de a face onorurile casei și pe ciceronii esposiției. (Va urma).

Visitațiune școlară.

Una din bunele hotăriri ale sinodului archidiecezan a fost și aceea de a se visita școalele noastre confesionale prin bărbați de școală trimiși din centru. Se știe, că visitarea școalelor prin celelalte organe administrative e de multe ori întâmplătoare, dispozițiile luate, când se luau, rămăneau neîndeplinite, așa că școala rămânea tot suferind de scăderile, ce se aflau. În numărul din urmă al «Foi Pedagogice» aflăm publicat de dl Dr. D. P. Barcianu un raport înaintat de d-sa Ven. consistor despre cele observate din prilejul vizitării școalelor din protopopiatele Sibiiului, Seliștei, Mercurei, Avrigului și Agnitei. Raportul acesta, făcut de un bărbat încărunit în muncă fără preget pentru școala română, interesează nu numai pe cei ce stau în nemijlocită atingere cu școala, ci și pe părinții copiilor, cari o susțin.

I. *Localurile de școală*. Sale de învățământ prea mici pentru numărul elevilor înscriși sunt în Avrig (cl. I.), Arpașul-de-jos, Oprea-Cârțișoara, Ucea-de-sus, Drăguș, Vistea-de-sus (cl. I.), Rășinari (cl. I. și II.), Sadu (cl. I.), Tălmăcel (cl. I. și II.), Boița (cl. I.), Sibiiu-Poarta-Turnului, Reci, Apoldul-de-jos (cl. I.), Mercurea (cl. II.).

Multe din salele de învățământ sînt rîu situate și nepotrivit construite și în ce privește spațiul, intrarea și primirea luminei. Lumina lovește în multe sale drept în ochii elevilor sau vine dela dreapta, ceea-ce împedecă atențiunea, neputînd acestia să șadă mult timp liniștiți, nici să vadă bine pe tăblițele și cărțile lor. De scăderea aceasta sufer mai ales școalele din Avrig, Boița, Gîmboaca, Porumbac, Ucea-de-sus, Sadu, Tălmăcel, Apoldul-de-jos și Apoldul-de-sus.

II. Mobilierul saletor de învățământ. Mobilier cît de cît mai corîspunzător se află numai la Rîșinari, Cîrpiuiș, Cîunța și Drăguș (cl. I). În toate celelalte școale băncile și pulturile sînt pentru elevi adevîrate *unelte de chin*. Din cauza relei construiri a băncilor picioarele elevilor stau pe alocurea în vînt, într'alte locuri ajung la pult (masă) numai cu partea de sus a pieptului ori chiar numai cu barba. Mai ticăloase bănci se află în Avrig (cl. I și II), Apoldul-inf., Feldioara, Oprea-Cîrțișoara, Drăguș (cl. III), Viștea-de-sus (cl. I), Sadu (cl. II), Tălmăcel (cl. I și II), Boița (cl. I), Reciu, Apoldul-de-jos (cl. II), Apoldul-de-sus și Mercurea (cl. II). Unele școale n'au nici catedră, multe sînt lipsite de cuier, așa că lădițele pulturilor sînt pline cu haine, ceea-ce încă e un isvor de nerînduială.

În Porumbac (cl. II), Oprea-Cîrțișoara, Feldioara, Drăguș, Sadu (cl. II), Boița (cl. I și II) și Reciu ferestrele erau aproape oarbe de praful așezat pe ele, unghiurile și grinzile tavanului pline cu pânze de păianjen.

III. Curțile școlare și eșitoarele. La Cîrpiuiș nu există curte școlară, la Apoldul-de-sus și Reciu curțile sînt mici și neîngrijite, la Feldioara și Drăguș pline de buruieni.

Afară de școalele din Rîșinari, Avrig, Arpaș, Apoldul-de-jos, Gîrbova și Ludoș la toate sînt eșitorile niște scîrboase cuiburi de murdărie.

IV. Mijloacele de învățământ. Cu mijloace de învățământ sînt binișor înzestrate școalele din Rîșinari, Boița, Sadu, Tălmăcel, Gîmboaca, Cîrpiuiș, Apoldul-de-jos.

Aparate de gimnastică se află la Rîșinari, mai puține la Sadu și Apoldul-de-jos.

Cea mai bogată bibliotecă școlară e în Rîșinari; începuturi de biblioteci școlare se află în Avrig, Porumbac, Streza-Cîrțișoara, Săcădate, Sadu, Boița, Cîunța și Apoldul-de-jos. Sporirea acestor din urmă este mai mult lucrul întîmplării, o lucrare sistematică dirijată de un principiu la întocmirea și sporirea lor lipsește. Bibliotecii, care e chemată a-l ține pe fostul elev în legătură cu școala, trebuie să-i dăm cu mult mai multă atențiune.

Cea mai bună grădină școlară o au Rîșinari, Boița, Viștea-de-sus. Mai numai începuturi sînt în Arpașul-inferior, Uioara, Streza-Cîrțișoara, Gîmboaca, Drăguș, Tălmăcel, Apoldul-de-jos, Gîrbova, Cîunța, Apoldul-de-sus și Cîrpiuiș.

Protocol de clasă nu avea Feldioara, cronică școlară lipsea la Săcădate, Drăguș, Tălmăcel, Sibiiu-Poarta-Turnului,

Rîșinari (cl. III și IV. de fete), ear' la Boița (cl. I și II.) era necompletă. În mai toate cronicile școlare inducerile sînt făcute fără nici un sistem.

V. Cercetarea școalei. Cercetarea școalei a fost puțin regulată în Feldioara, Avrig, Sadu, Tălmăcel, Boița și Sibiiu-Poarta-Turnului.

Școala de repetiție a fost ceva mai regulat ținută în Gîmboaca, Streza-Cîrțișoara, Viștea-super., Rîșinari, Boița și Apoldul-de-jos.

VI. Disciplina și partea metodică. Cea mai serioasă lucrare s'a constatat la învățătorul I. Banciu din Viștea-super. și la D. Bulicrea din Porumbacul-infer., apoi la învățătorii din Rîșinari — însă nu la toți — la inv. N. Voila din Ucea-super., Ilie Oltean și N. Simulescu din Apoldul-de-jos și învățătoarea Maria Ciuruga din Sadu. La ceilalți s'a arătat lipsă de pregătire și de plan, care nu numai că împedecă progresul, dar' îl și zădărnicește.

E cam posomorită icoana, ce ne-o prezintă dl comisar despre multe din școalele acestor protopopiate. Atîrnă însă și dela zelul celor însărcinați cu conducerea școalelor și dela simțul de jertfire, destul de viu de altmîntrelea, al poporului, ca să fie înlăturate scăderile înșirate.

SEFATURI.

Curățirea sticlelor. Sticlele, cari în urma multei folosinți, își perd lustrul și capătă un fel de strat subțire nămolos, se curăță ușor, dacă tăiem cartofi cruzi (crum-pene) în bucățele mărunt, îi punem în sticla respectivă, turnăm peste ei apă ferbinte și îi scuturăm un timp oare-care bine.

Curățirea petelor de unsoare. Un mod ușor de a scoate petele de unsoare sau de ori-ce fel, e următorul: Se presară petele cu făină de cartofi și se freacă cu o cârpă muiată în benzin, până dispar de tot. Procedura aceasta nu e stricăcioasă la nici un fel de stofă, fie cît de gingașă și de ori-ce culoare și nici nu lasă conturele de pată, cum se întîmplă la curățirea numai cu benzin.

Îngrijirea vaselor de porcelan
De sigur, că și econoamelor noastre li-se va fi întîmplat, ca vasele de porcelan, cari luni întregi au stat peste olaltă grijite și curățite ca într'o cutie, deodată numai să se pomenească că sînt pătate și învechite, ca-și-cum le ar fi folosit cine știe cît. Pricina aceasta este a se căuta tocmai în împrejurarea aceea, că vasele stau așezate așa peste olaltă, de oare-ce se știe, că ori-ce blid, ori-ce tăier, are la fund niște dungii.

Cu dungile acestea, vasele așezate peste olaltă se sapă așa zicînd unele pe altele și astfel, cu cît stau mai mult peste olaltă, cu atît se curmă și învechesc mai tare, mai ales dacă vasele așezate peste olaltă sînt multe și grele. Pentru încunjurarea acestui neajuns, ne putem ajuta astfel, că pîntre vase așezăm câte un petec de hîrtie moale sau hîrtie sugătoare.

Știri economice.

Cultura prunelor în Sîrbia. Suprafața cultivată cu pruni în Sîrbia este de 75.000 hectare, ear' valoarea recoltei anuale se ridică la suma de 42½ milioane coroane. În 1899 s'au exportat din Sîrbia 405 295 hl. de prune uscate în valoare de peste 10½ milioane cor. și lietar (miere) 72.901 hl. valorînd 2 milioane și 60 mii coroane. În străinătate se vinde 100 de chlgr. prune uscate cu 33—35 coroane și lietarul cu 34—37 cor.

Tîrgurile de vite. În Noemvrie anul trecut au fost în Ungaria (fără Croația) și Transilvania 392 tîrguri de vite, la cari s'au mînat 378.523 vite cornute, 141.547 cai, 66.609 oi și 102.667 porci, din cari s'au vîndut 118.958 vite cornute, 23.950 cai, 28 614 oi și 376.53 porci. Cele mai multe vite cornute s'au mînat la tîrgurile din Bánffy-Huedin (9292), Medias (6298), Bistrița (5706), Murîș-Oșorheiu (4236), Sighișoara (4138) și Elisabetopol (3887).

Vapoare pe Someș. Ministrul de agricultură a comandat la o fabrică vapoare mici, cari să circule pe Tisa-de-sus și pe Someș.

Tarifal vamal. Pregătirile pentru stabilirea tarifului vamal sînt deja așa de înaintate, încît în luna viitoare se vor pute începe pertractările între cele două guverne.

Pentru nobilitarea prunilor. Din însărcinarea ministrului de agricultură s'au cumpărat din Francia 600.000 de pruni de un an din vestitele soiuri Saint-Julien și Mirabeau, cari vor fi împărțiți pe la grădinile de pomi ale statului.

Veniturile căilor ferate române. După o tabelă publicată de „Monitorul Oficial”, veniturile căilor ferate dela 1 Aprilie până la 30 Noemvrie, anul trecut, au fost de 35.272 016 lei. Aceste venituri prezintă o diferență în minus de 4,153 760, față cu aceeași perioadă de timp din anul 1898, și în plus de 2,044 038, față cu anul 1899. Numai pe luna Noemvrie veniturile au fost de 5,310.197, adică cu 1,596.246 lei mai mult ca în Noemvrie 1899 și 233.881 mai puțin de cît în Noemvrie 1898.

Mîșcarea populațiunii. În Noemvrie 1900 s'au născut 57.282 copii vii și 1171 morți. În etate sub 7 ani au murit 19.118, peste 7 ani 19.645, cu totul 38.763, așa că sporul e de 18.519. Cel mai mare număr de născuți l-a dat ținutul de dincoace de Dunăre, cel mai mic Ardealul. Cea mai mare mortalitate a fost în Bănat. În 113 comune numărul morților a întrecut cu mai mult ca cu 5 pe al născuților. Căsătorii s'au încheiat 33.171.

Numărul locuitorilor după descripția anului acestuia în Arad este de 52.000, în Timișoara 52.000, în Oradea-mare 47.645 plus 3500 soldați.

CRONICĂ.

Promovare. În 19 Ianuarie n. a. fost promovat în Cluj la gradul de doctor în științele juridice, dl Augustin Straițariu, originar din Hațeg.

Dl Aurel Diaconovici, un fiu al Bănătuului timișan așezat în România, (de present inginer-șef județean în Tirgu-Jiului), cu ocaziunea Anului-Nou a fost decorat de M. Sa Regele Carol cu ordinul „Coroanei României” în gradul de cavalier.

Banca „Chiorana”, Firma institutului de credit și economii „Chiorana” din Șomcuta-mare, prin deciziunea tribunalei din Sătmăre de sub numărul 368/1901 s'a înregistrat și așa activitatea numitului institut se va începe în 15 Februarie a. c. st. n. **Nicolau Nyilvan**, director executiv.

Alegere de preot. Ni-se scrie, că în ziua a doua a Nașterii Domnului, s'a efectuat în comuna **Sartăș**, protopresbiteratul **Lupșei**, alegerea de preot, pentru parochia aflătoare în vacanță de 12 ani și a fost ales cu majoritate de voturi fostul administrator de până acuma, parochul comunei **Orești** din același tract protopresbiteral, dl **Vasile Bumbuf**.

Sărbarea Bobotezii în București. Ca de ordinar ceremonia sfințirii apei s'a făcut pe cheiul Dâmboviței, lângă podul dela Mihail - Vodă. Foarte multă lume ocupase încă de cu vreme stradele ce conduc la locul ceremoniei; deasemenea asistă toată lumea oficială.

În pavilionul sărbării, la orele 11, sunt deja domnii miniștri Marghiloman, Filipescu, Lahovari, Arion, Grădișteanu, dl Florescu, secretarul general al ministerului de externe, domnii generali Arion, Carcalețeanu, Macarovici, Poenaru, Bengescu, dl admiral Murgescu, mulți atașați militari străini și oficeri superiori; dl Delavrancea, primarul capitalei, dl Ciocărdia, procurorul general, dl Miclescu, prim-procuror și alte persoane de distincție.

La ora 11 și un sfert I. P. S. Metropolitul-Primat sosește la pavilion însoțit de P. S. arhiepiscopul Sofronie Vulpescu și de un număr de clerici și purtând cocarde.

Serviciul religios începe imediat.

La ora 11 și jum. sosește Maj. Sa Regele, însoțit de adjutantul locotenent-colonel Georgescu, într-o trăsură cu patru cai.

După terminarea serviciului în pavilion, M. S. Regele și I. P. S. Metropolitul-Primat, încunjurat de clerici și de persoane oficiale scoboară scara la Dâmboviță. O primă lovitură de tun, anunță, că crucea a fost aruncată în apă.

Serviciul religios se sfârșește aci.

M. S. Regele primește apoi defilarea trupelor.

După defilare, M. S. Regele s'a întors la palat. Ceremonia s'a sfârșit la ora 12 și jum. („Conserv.”)

— În **Viena**. Botezul Domnului s'a sărbătorit în Viena cu mare paradă. La 10 ore a. m. a ieșit o companie cu muzica din reg. 4 cu steagul. Toți feciorii gr.-or., generalii, oficerii, cadeții și angajații militari gr.-or. au fost chemați să iasă parte la sfințirea apei. Dl Pavel Boldea, preot militar, a ținut cu acest prilej o vorbire însoțită de cântări soldați, în care i-a îndemnat la frica lui Dumnezeu, împlinirea datoriilor, la iubire și credință neclintită către înalta casă imperială și iubita patrie. Arată, cum Românii au fost totdeauna soldați bravi, de aceea și

cei de acum să urmeze pilda părinților lor. După predică soldații au cântat imnul împăralesc în limba românească.

Necrolog. Subscrișii cu inimă frântă de durere aduc la cunoștință, cumcă preaiubitul soț, tată și consăngean **Vasile Dumbravă**, învățător la institutul r. u. corector, după un morb greu, provăzută cu sf. sacrameinte ale muribunzilor, în al 68-lea an al vieții și 51-lea al fericitei sale căsătorii, în 16 l. c. st. n. la 5 ore după amiază și-a dat blândul său suflet în mâinile Creatorului. Rămășițele pământești ale defunctului s'au așezat spre vecinică odihnă în 18 Ianuarie st. n., la 2 ore după amiază, în cimitirul gr.-cat. din loc. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată! Gherla, la 16 Ianuarie st. n. 1901. **Veronica Dumbravă** n. Moldovan, ca soție; **Vasile Dumbravă**, preot și profesor, **Aurel Dumbravă**, preot și soția **Victoria**, ca fii și noră.

Dările bisericești și funcționarii de stat. Mulți funcționari de stat se credeau dispensați de-a plăti aruncurile bisericești. Acum de curând ministrul de culte și instrucție face cunoscut, că și funcționarii de stat sunt obligați să plătească în parochia, de care se țin, orice dare, arunc etc., care e adusă pe baza unor statute întărite de guvern.

Dreptul de alegere la noi și în alte țări. În Ungaria și Transilvania sunt cu totul ve-o 800.000 alegători, dintre cari 200.000 sunt slujbași. Dacă s'ar face la noi listele electorale după legea din Anglia, ar trebui să avem 2 milioane și 700.000, după cea din Germania 3 milioane 900.000, după cea din Franța 4 milioane și 200.000 de alegători.

Micul principe Carol. Dl V. A. Urechia a primit dela principele Carol o carte postală. Cartea într'un colț are fotografia micului principe, ear' pe albul rămas prințisorul a scris cu creionul, cu litere mari, între două linii, următorul text: „Mulțumesc pentru cartea, ce mi-ați dat. O voi citi cu plăcere. Carol”. Dl Urechia vorbind despre această scrisoare, zise către un prieten al d-sale: „Am primit azi cel mai dragut dar, ce puteam visa!... am primit o intuițiune, o privesc cu mintea a viitorului națiunii române, a acestui viitor, pe care mie să-l văd aievea nu-mi va fi dat...”

Justiție ungurească. Din Pojon se scrie: 5 elevi ai colegiului evanghelic din Eperies au fost eliminați din toate școlile din Ungaria pentru „panslavism”. Panslavismul lor a constat într'aceea, că s'au fotografiat în costum național slovacesc și că s'au aflat la ei cărți slovacesti. Și totuși mai au îndrăzneala să vorbească despre egalitatea cetățenilor înaintea legilor!

Om înghețat. Ardelean Petru din Căvăjdia plecase la țirg cu doi purcei. După vânzare intră în cărcimă, unde-l apucă seara. Calea era lungă, omul nostru înfrânt de afurisitul de rachiu, așa că pe la mijlocul drumului se culcă, acoperindu-se cu sumanul. Dimineața îl aflară mort.

Pentru meseriași și neguțetori scăpătați. Răposatul baron Wodianer M. a lăsat orașului Budapesta 50.000 florini, din venitul cărora a treia parte se vor împărți acelor meseriași și comercianților stabiliți în Budapesta, cari fără vina lor au ajuns în stare critică materială și cari își vor înainta cererea la casa orașului până în 10 Martie. Ajutoarele sunt de 100—600 de coroane. Numai cetățeni ungari din capitală, fără deosebire de confesiune, se vor putea împărtași de aceste ajutoare.

Hymen. Dl **Ioan Iacob**, inv. și d-șoara **Marinuta Cristiu**, își vor sărbători cununia Duminecă, în 14/27 Ianuarie a. c., în biserica gr.-or. din Seliște.

Ochelari pentru soldați. De aici înainte soldații, cari pătimește de vre-o slăbiciune de ochi, o să capete ochelari tot dela erar. Și cei-ce intră la miliție cu ochelari (cum sunt unii rezerviști) vor căpăta de acestia, pentru-ca să nu se facă încurcăla când predau obiectele (profitetu) folosite în decursul slujbii militare.

După conscripție. Orașul **Lugoj** numără acum 14.609 de locuitori. — **Alba-Iulia** 9702. — **Zălaul** 7055.

Alegere de antistie. În 15 Ianuarie a. c. s'a făcut alegerea antistiei comunale din Ofcea (Báranyos) în persoanele dlor **Petru Popescu**, primar, **Sava Rodean**, viceprimar, **Petru Tomiciu**, cassar, **George Militari**, tutor orfanal și **Ioan Dimitrevici**, **Petru Stoian**, **Tudor Cărăbaș**, **Filip Fuer**, jurați.

Dorința din urmă. Păzitorului de tren **Emeric Nagy**, în vîrstă de 70 ani, îi sfărîmase un vagon amîndouă picioarele, cari au trebuit să i-le taie la spital. După operațiune s'a sculat bătrânul dintr'odată întrebînd: „Nu-mi-aș putea căpăta luleaua?”. Unul dintre doctori îi spuse, că s'a spart. „Pagubă”, zise Nagy. Cîteva minute după aceea era mort.

Constituire. Reuniunea femeilor române din Bucium s'a constituit în 9 c. în modul următor: președ. d-na **Aurelia Popa**, vicepresid d-na **Maria David**, cassieră d-na **Lucreția Macaveiu**, control. d-na **Maria Macaveiu** și secretar dl **Ariton M. Popa**.

Silnicie. Preotul rom.-cat. din comuna nemțească **Lancu** (comitatul Barania) își făcuse obiceiul să predice ungurește. Cât s'au arătat de slabi Șvabii în apărarea limbii lor, dar' dela o vreme n'au mai putut răbda nici ei. În Dumineca din urmă, când vîzură, că eară începe ungurește, făcură mare gălăgie în biserică, așa că slujba nu se putu sfîrși în regulă.

Un pleban pungaș. Un preot delângă **Pojon**, **Havlicsek V.** a fost suspendat de autoritatea bisericească din cauza abuzurilor comise cu liturgii și alte lucruri scumpe bisericești. Mutându-se la Pesta și-a luat o locuință frumoasă chiar pe bulevardul **Andrássy**. A început să trăiască domnește, până-ce i-s'au gîtat banii. Ca să ajungă earăși la parale, a luat pe credit scumpe giuvaere, mobile și covoare, pe cari îndată le-a vîndut la alții. Pe creditorii i-a tras pe sfoară cu documente false, spunîndu-le, că în curînd earăși va ajunge preot. Neguțetorii au așteptat, cât au așteptat, și în urmă i-au arătat pentru înșelătoria. **Havlicsek** atunci a spălat putina, dar' detectivii i-au dat de urmă în capitală și l-au pus în temnița procuraturii. — Așa spune foarte flegmatic o foaie „patriotică”.

100.000 de coroane pierdute din neglijență. În **N-Szalonta** s'a înființat de vre-o șase ani o reuniune pentru ajutoratul fetelor în cas de măritis. În fruntea ei fiind însă oameni nepricepuți și neglijenți, socotelile s'au purtat așa, că acum se treziră, că bilanțul are un deficit de peste 100 mii de coroane. Interesant este, că șefii reuniunii cu bani dela săraci își făceau onorare frumoase, ca inele de diamant ș. a. S'a făcut arătare la ministru.

Carp interviu. În călătoria sa prim-ministrul P. P. Carp a făcut-o în Germania și Austria, a fost interviu din partea mai multor corespondenți de ziare. „*Neue Freie Presse*” și „*Politische Cor.*” publică astfel de interviuri, în cari premierul român și-a spus părerea asupra unor chestii interne, asupra conflictului cu Bulgaria, asupra faimei despre o triplă alianță balcanică între România, Grecia și Turcia, pe care a declarat-o de fantezistă, apoi asupra chestiei evrești din România, etc.

Partid agrar. De mult se șoptește despre înjghebarea unui nou partid parlamentar în Ungaria. Scopul acestui nou partid ar fi ocrotirea intereselor economice ale țării. Ziarul „*Magyar Szó*” publică în nrul de Duminecă un prim-articol, prin care desfășură în public și pe față stindardul, sub care chiamă pe toți cei-ce doresc să formeze partidul agrar. „*M. Szó*” zice că noul partid va lupta cu spriginul materialismului curat contra decadenței materiale. Acest materialism însă va fi condus de — șovinism.

Pentru „*Foaia Poporului*”. În loc de gratulări pentru Anul-Nou, membri redacțiunii și administrațiunii dela „*Tribuna*” și „*Foaia Poporului*” au contribuit pentru 10 numere din „*Foaia Poporului*”, cari se vor trimite pentru 1/2 an în câteva comune mai primejdite de străinism, și anume dl Silvestru Moldovan, directorul foilor 4 coroane, d-nii Pompiliu Dan, Vasile Meșter, Vasile Osvadă, Victor Lazăr, Andreiu Baltes, Ioan Băilă, Iosif Marschall și Liviu Prașca, câte 2 coroane.

— Dl Pavel Boldea, preot militar în Viena, încă și-a arătat dragostea către popor răscumpărând felicitările de Anul-Nou cu 3 abonamente pe anul întreg la „*Foaie*”.

Intru mărirea lui D-zeu. Ni-se scrie din Batutia: Pentru sfânta noastră biserică au dăruit încă din anii trecuți Joia Alexă și soția sa Floare un rînd de haine preoțești în preț de 120 coroane. Anul acesta și-au mărit j-rta cumpărând un clopot cu 480 coroane. Frumoasa faptă a d-lor a aflat următorii, căci mai multe femei credincioase, anume Saveta Crișan, Jelița Despa, Floare Joia și Zenovia Joia au cumpărat un prapor roșu în preț de 68 cor., ear' Nisgota Zenovia 2 feșnice mari înaintea altarului în preț de 120 c. Alți mulți plutași de pe Murăș încă au contribuit cu cât au putut, așa că numai Dumitru Dehelian a strîns 10 coroane, cu cari s'a cumpărat o cădelniță. Acestor donatori cuvioși le mulțumește poporul întreg, care se roagă lui D-zeu să le sporească cele cheltuite pentru înfrumusețarea casei lui D-zeu.

Pentru repararea gr.-or. bisericei din Deva, care deja din partea autorităților este amenințată cu închidere, dacă în decursul anului curent nu se va restaura, au binevoit a contribui domnii: Login Ardelean, proprietar în Deva 200 coroane; Ioan Moțiu, jude de tablă 100 coroane; contele Bethlen Miklós, comite-suprem 50 coroane; doamna Aurelia Hosszu nasc. Petco 20 coroane; Ioan Simionășiu, președ. de sedr. orfanală 5 coroane; Bîró József, secretarul comitetului-suprem 4 coroane; Iosif Șoica,

econom 10 coroane; Issekutz Márton, comerciant 3 coroane; Francisc Varga, 1 coroană 20 bani. Ear' ca răscumpărarea felicitărilor de Anul-Nou, dl Dr. Alexandru L. Hosszu, avocat în Deva a donat 20 coroane. Primească deci acești binefăcători creștini și nobili la inimă, cari au recunoscut starea adevărat tristă a bisericei noastre, cea mai călduroasă mulțumită, pentru spriginul material și moral; deo bunul Dumnezeu, ca contribuțiile aceste marimonioase să fie de îndemn tuturor creștinilor cu atragere către sfânta biserică. Deva, la 22 Ianuarie 1901 st. n. *Dionisiu Ardelean*, episcop-cassar.

Unde-i Palestina. Din cele șese milioane 400.000 de Jdani, cari au cucerit Europa, trăesc în Austro-Ungaria 1 milion 900.000, așadar aproape a treia parte. Și se te mai miri, că cei dela noi nu vor să mai știe de Palestina cea veche. La ce putere au ajuns și în alte părți, se vede și de acolo că în Italia, unde abia sînt 40.000 au 15 deputați în dietă.

Dela „Reuniunea sodalilor români din Sibiu.” La fondul pentru acuirea unui local cu hală de vînzare pe seama „*Reuniunii sodalilor români din Sibiu*”, au mai contribuit cu câte 20 bani următorii: Pompiliu Dan, Dr. T. L. Tilea, medic, Ioan Cristea, măiestru compactor, Dr. Ioan Șenchea, avocat, Luisa Șenchea n. Boier, Aurel și Veturia Șenchea (Făgăraș), August A. Nicoară, Lucreția Nicoară n. Costa (Deva), Victor Lazar, Avram Moga, Șarlota Moga, Emil Moga, calfă de măcelar, Victor Moga, învățcel măcelar; Iulian Popescu, casarul „*Albinei*”, Valeria Popescu n. Pop, Letiția, Rea-Silvia, Armida, Augusta și Iuliu; Ioan Budiș, practicant la „*Albina*”, Iuliu Muntean, jude, Teresia Muntean, Vladimir și Elena Muntean.

Pașaportul pentru România. Ministrul de externe a înștiințat pe ministrul de interne, că cei-ce călătoresc în România au drept de a petrece acolo numai 8 zile pe baza pașaportului lor de străinătate. Cei-ce vor să rămână peste 8 zile au să-și scoată un bilet de petrecere acolo la graniță dela subprefecți, ear' în lăuntrul țării dela prefecți.

Ori-ce călător, aibă el pas în toată regula, dacă nu are această *specială permisiune*, sînt tractați de autoritățile române ca și-cînd n'ar ave pașaport.

Lupii. În pădurea dintre Petri și Sanișlău din Bihor a atacat un lup pe Ioan Lakatos și pe nevasta lui. Pe bărbat l-a omorît, ear' femeia a murit de spaimă. — În Balázsháza și Ineu-mic au răpit lupii câțiva copii. — La Cohalm au sfășiat lupii doi soldați.

Cea mai bătrână femeie în Austro-Ungaria trebuie că e Sara Galici din Ocusița în Croația. S'a născut în anul 1783, e deci de 118 ani, împărțiți pe trei veacuri. Cu toată bătrânețea ei, e încă plină de viață, vede și aude bine și împletește la ciorapi mai multe ore pe zi pentru stră-și stăstrănepoții ei.

Crimă. Din Făgăraș se scrie „*Gaz. Trans.*”: „In comuna Vaivodenii-mari lângă Făgăraș, în noaptea de 17 Ianuarie a. c. la miezul nopții s'a comis o crimă din cele mai îngrozitoare. Tăranul Sofron Bica de acolo avea relațiuni de amor cu nevasta lui Avisalom Bica, econom de frunte în acea comună. De astă-vară ambii amoroși au făcut planul infernal, cum se stingă viața lui Avisalom Bica, ca luând Sofron de nevastă pe veduva, să între dînsul în, ave-

rea aceea frumoasă. La îndemnul soției lui Avisalom Bica, Sofron Bica a cumpărat astă-vară un revolver și în noaptea de 17 Ianuarie a. c. durmind Avisalom Bica în pat cu doi copii ai sei, l-a împușcat drept în inimă și imediat a murit, lăsând după sine 3 copii minori, unul numai de 3 luni. Ambii criminali fură prinși și și-au mărturisit fapta.

Noue puști, încep a se introduce în armata noastră, a căror greutate e mai mică cu un chg. Țeava va fi mai scurtă cu 10 cm., grosimea scade cu 1.5 mm. Calibrul rămâne neschimbat. Depărtarea e împărțită în felul puștilor, Werndl, până la 2500 pași.

Dare de seamă și mulțumită publică. Subscrisul în calitate de cassar la petrecerea de dans, aranjată de meseriașii români cojocari din Lipova, care a avut loc a doua zi de Crăciun, 26 Decembrie (8 Ianuarie) anul trecut, în scopul procurării unui prapor pentru biserică noastră română gr.-or. de aici, îmi țin de plăcută datorința a esprima și pe această cale mulțumită, față de acei P. T. Domni cari n'au cruțat nici spese, nici osteneală pentru reușita și succesul obținut și pentru înfrumusețarea casei lui Dumnezeu conform scopului ce urmărim. Deci au contribuit și au incurs următoarele sume, dela următorii: Voicu Hamsea, protopop 6 cor.; Ioan Cimponești, preot 4 cor.; Florian Rozin, preot 2 cor.; Iuliu Puticiu, învățcel 2 cor.; Iuliu Onu, inv. 2 cor.; George Cornea, inv. 1 cor.; Zariu Mircu, episcop 2 cor.; Dr. Alex. Marta, avocat 3 cor.; Mihail Bredicean, cand. de adv. 1 cor.; Vasile Iotica, adj. adv. 2 cor.; Ioan Muntean, notar în Roskány 4 cor.; Gligorie Marienescu, funcționar 2 cor.; Iuliu Popii, funcț. 2 cor.; Sever Bocu, contabil 2 cor.; Ioan Schelegia, funcț. 1 coroană; Alex. Andraș, copist 1 cor.; Ioan Becichian, cancelist 2 cor.; Dimitrie Haiduc, student 1 cor.; Alex. Stana, student 1 cor. 40 bani; Vasile Nichiciu 5 cor.; Petru Dămăcuș 5 cor.; Constantin Istvan 5 cor.; Ioan Muntean 2 cor.; George Micălăcian 1 cor.; Ioan Micălăcian 1 cor.; Constantin Tocaciu 2 coroane; Petru Ususan 1 cor.; Andreiu Tocaciu 1 cor.; Ioan Iedloczki 1 cor.; Iuliana Puticiu 2 cor.; Nicolae Boșiorogan 3 cor.; Nic. Roșiu 2 cor.; Rista Szabo 1 cor.; Mita Avram 2 cor.; Pavel Mircu 2 cor.; Pavel Petrișor 2 cor.; Constantin Vuculescu 4 cor.; Alex. Flueraș 1 cor.; Toma Popoviciu 2 cor.; Todor Dămăcuș 2 cor.; Maria Stani 3 cor.; Ilie Jurma 1 cor.; Stefan Vasiescu 2 cor.; Petru Giuki 3 cor.; Nicolae Flueraș 1 cor.; Constantin Dehelean 2 cor.; Eftimie Ciorogar 3 cor.; Ioan Mustava 1 cor.; Florentina Petroviciu 3 cor.; Petru Szabo 1 cor.; George Cimponești 2 cor.; George Ghilescu 2 cor.; Nicolae Trandafir 2 cor.; Sfetozar Pardanski 2 cor.; Nicoara Manuți 1 cor.; Ioan Ioanovici 2 cor.; Anton Robert 2 cor.; Lazar Caprucian 1 cor.; Costa Roșiu 1 cor.; Aron Roitari 2 cor.; Romulus Onu 2 cor.; Dimitrie Ioanoviciu 4 cor.; Savu Nișoară 2 cor.; Iuliu Szendrei 1 cor.; Dimitrie Cismaș 2 cor.; Iulian Bogoi 1 cor.; Atanasie Petrișor 2 cor.; Nicolae Iosif 1 cor.; Geis Peter 1 cor.; Vasile Zarie 3 cor.; Lazar Nichii 2 cor.; Vergilie Fogoraș 2 cor.; aceștia sînt toți măiestri.

Au incurs de tot 148 cor. 40 bani. Dintre cari s'au detras spesele avute cu aranjarea petrecerii în sumă de 73 cor. 36 bani. A rămas venit curat de 75 coroane 4 bani. Din aceștia s'a depus la institutul de credit și economii „*Lipovana*” cu libelul nr. 931 suma de 74 coroane, ear' în cassă rămâne suma de 1 cor. 4 bani. Lipova, în 3/16 Ianuarie 1901. *Vasile Nichiciu*, cassar.

Din Armeni am primit o lungă lămurire referitor la acușele, ce se aduc dlui Moise Oprea prin corespondența publicată în nrul 2 al „Foii Poporului”. Din lămurirea, ce o se o publicăm în numărul următor, ese la iveală nevino-văția dlui Oprea.

Tăria gheții. Se știe câte nenoroci se întâmplă în timpul iernii din cauză că știința despre tăria gheții e cunoscută numai de prea puțini. Ca o știință folositoare, vom explica deci tăria a cătorva grosimi de gheață. Peste o gheață de o grosime de 4 cm. poate trece o armată pedestră în rinduri câte unu sau câte 2 inși, pe când peste o gheață de o grosime de 11—12 cm. poate să treacă cavaleria, sau se poate transporta chiar și tunuri mai ușoare. Gheața de 40 cm. grosime suportă deja ori-ce greutate și resistă chiar și ori-cărei presiuni.

Numărul 7. Cel mai popular și mai des folosit număr este *șapte*, care se folosește din timpuri foarte vechi, dela facerea lumii. După-cum ne spune Biblia, D-zeu a făcut lumea în 7 zile, săptămâna are 7 zile. Vechile legi jidovești cereau, ca la facerea ori-cărei învoiei sau lucru mai însemnat să fie șapte martori de față. Mitologia persiană numără 7 spirite ale luminii și ale întunecului. După legenda lui *Faust* 7 draci duc rolul principal. Sunt pe lume 7 minuni, și tot 7 sunt puterile mari lumesti. Vechii filosofi greci erau 7, și Ungurii încă au avut 7 conducători. În legendele celor 1001 de nopți figurează 7 mari conducători. Germanii au avut 7 principii electorali. Faraonul din Biblie deasemenea vorbește despre 7 vaci grase și 7 vaci slabe, și a visat de 7 spice goale. Pe vechii Egipteni încă i-au ajuns 7 grele desastre, când au asuprit pe poporul lui Moise. Mohamed a promis 7 raiuri credincioșilor sei, dacă vor fi buni, dar și 7 iaduri amintește, dacă și-ar uita cumva de poruncile lui. Roma a fost zidită pe șapte coline. Șapte cetăți s-au disputat pentru Omer. Theba a avut 7 porți, 7 numeri au cunoscut cei vechi. Tronul lui Solomon a avut 7 trepte, și clasicul feșnic din templul Ierusalimului avea 7 brațe. — Macavei încă a servit 7 ani la un stăpân. În aparițiile Sfântului Ioan s-au întâlnit 7 flăcări.

Ochelari de noapte. Un doctor învățat a făcut niște ochelari, cu cari se poate ceti și noaptea. Ochelarii acestia minunați sunt alcătuiți fiecare ochiu din două sticle, între cari se află o fluiditate, care produce lumina necesară noaptea.

Domnitorii pământului. Din cei 76 domnitori de pe pământ sunt 7 împărați, 15 regi, 2 regine, 11 duci, 5 sul-tani, 5 principii, 22 presidenți, 2 hani, 2 emiri, 1 chediv, 1 șah, 1 beiu, 1 micado, 1 maharaia și 1 radja. Cel mai bătrân dintre toți e beiu din Tunis, născut în anul 1817, cea mai tinăra e regina Vilhelmina din Olanda, născută în 1880. Cel mai mare salar (listă civilă) îl are Țarul Rusiei, care primește „numai” 40 milioane coroane pe an. Domnitorul nostru are 18 milioane coroane.

Peste durerile de cap trec oa-menii cu voe bună și umor. Mult timp însă aceasta nu poate dura, îndeosebi când e vorba de dureri reumatice, ghieft și boale de nervi. Ni-se atrage deci atențiunea asupra unui mijloc și asupra acestor dureri, care ni se pare vrednic a fi recomandat. Acesta e fluidul preparat de farmacistul și furnisorul de curte Ioan Francisc Kwizda în Korneuburg lângă Viena, și e dovedit ca bun mijloc dietetic și contra scrintiturilor, înțepenirea vinelor și musculaturii, frânturilor, agârciurilor, apoi la întărirea prealabilă

și după strapăte mari, marșuri lungi, etc. Numeroase atestate despre efectul preparatului stau la dispoziția interesaiților. Detaluri pe pagina a patra.

Știri din piață. Sibiu. Grâul, per hl., 10—11.20 cor.; șecara 7.40—7.80 cor.; orz 6.60—7.20 cor.; cucuruz 7—8.20 cor.; mei 7—8 cor.; cartofi 2.50—3 cor.; mazăre 11—12.50 cor.; linte 12—14 cor.; fasole 9—10 cor.; ouă 10 buc. 60—66 bani.

Brașov. Grâul, per hl. 11—11.80 cor.; șecară 8.10—8.60 cor.; orz 6.90—7.40 cor.; ovės 5—5.30 cor.; cucuruz 7.60 cor.; mei 8.60 cor.; mazăre 18 cor.; linte 23 cor.; fasole 10.50 cor.; cartofi 2 cor.

Arad. Grâul, per hl. 7.15—7.44 cor.; șecară 5.10—5.15 cor.; orz 5.50—5.60 cor.; ovės 4.70—4.90 cor.; cucuruz 5.25—5.50 cor.

Cluj. Grâul, per 100 chigr., 12.20—13.60 cor.; șecară 11.60—12.20 cor.; orz 10.80—12 cor.; ovės 9.80—10.20 cor.; ouă 7 buc. 40 bani.

Știri mărunte. În cele din urmă 2 săptămâni s-au dat numai în comitatul Aban-Torna 200 pașapoarte pentru emigrare. — În Satu-mare s-au închis toate școalele populare din cauza boalelor molipsitoare. — În Lentschau a murit o femeie în etate de 107 ani. Ea lasă după sine 13 copii, 28 nepoți și 41 strănepoți. — În Budapesta bănuie influența între purtătorii de epistole, din care cauză distribuirea epistolelor etc. suferă întârzieri. — În Tökés au fost aflați înghețați 12 Țigani cortorari.

R Î S.

Cu două suflete.

Era în drio de iarnă, ca acum. Ce o fi având Țiganul de lucru pe afară, ce nu, nu știu, destul, că de frig ce-i era sufla în degete.

Seara la cină din întâmplare forșana lui punându-i zama ferbinte pe masă, îl pun păcatele și suflă în lingură. Acum purdelașul care îl avea, ne mai putându-se răbda, îi zice:

— D'apoi mo, dado de ce suflă tu în lingura cu zama?

— D'apoi mă arde, măi.

— D'apoi azi dimineată de ce ai suflat în degete?

— D'apoi 'mi-o fost frig, măi.

— D'apoi bine, mo dado, io n'am știut că tu ai două suflete, cu unu încălzești și cu unu recești.

Împărt. de Ioan Samoilă,
drumar în Frâua.

POSTA REDACȚIUNII.

Mai multora. Foaia nu se poate da pe așteptare. Prețul abonamentului e așa de mic, încât ori-cine poate face de 2 coroane pe 1/2 an pentru luminarea sa.

Ab. 10027 în Mediaș. Călimdarul nu s'a trimis, nesusind banii pentru el.

Dlui Const. Vlas, Lita-română. Cu ramburs (postnachnahme) vine prea scump. Trimite 46 bani și-l capeți numai decăt.

Dlui Dereu Lazar în Al-Csil. Nu avem Călimdarul pe 140 ani.

Dlui V. Murgău, inv. în Tibru. Toate cele înșirate trebuie să le plătești, nu ca învățator, ci ca proprietar.

Dlui P. Farcașiu, în Jucul-de-jos. Cum ai lăsat să treacă atâta timp, fără să vezi de dreptul, ce aveți, trebuie să te adresezi la un avocat român din Cluj.

Ab. 4922 în Kiskóh. Societatea numită urmărește scopuri cu totul străine de

noi. V'am sfătui să înființați *d-voastră* o reuniune de consum și noi bucuroși vă dăm toate îndrumările. Pentru-ce se bage străinul câștigul în pungă?

D. E. în Jertof. Să-l dee în judecată, căci tatăl e dator să-și grijească copilul.

Dlui Vasile Mărășescu. Coloanele foii vă stau deschise pentru un răspuns rectificator.

Dlui B. Pop în Nyirmező. Pentru timbre etc. trebuie 3 coroane, când apoi se publică avisul de 3-ori.

Dlui Moise Bălan. Anunțul de moarte nu l-am primit.

Dlui N. T. în B. 3196. Manuscrisul n'a sosit în redacție.

Pentru redacție și editură responsabil: Andrei Baltes. Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marschall

A apărut și se află de vânzare la „Tipografia”, soc. pe acțiuni în Sibiu

Anuarul I.

al
„Reuniunii sodalilor români din Sibiu”,
cuprinzând
unele date dela întemeierea ei până la
31 Decembrie 1899

publicat de
Comitetul Reuniunii.

Prețul 1 cor. 20 bani, cu poșta postal 1 cor. 40 bani.

„Tipografia”, societate pe acțiuni, Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Călimdarul Poporului

pe anul comun

1901.

Prețul 40 bani + 10 bani porto.
Venzătorilor li-se dă rabat convenit.

Cu preț redus.

Doi mari Metropoliți ai Românilor
Andrei bar. de Șaguna

Alexandru Sterca Șuluțin.

— Portrete frumoase. —

Lucrate la Viena, în fototipie, fiecare separat pe hârtie fină de carton; sunt foarte potrivite tablouri în casa fiecărui Român.

Prețul unui exemplar 40 bani.

„Tipografia”,
soc. pe acțiuni, Sibiu.

Nr. 5—1901.

[7] 1—3

Publicațiune.

Comuna *Bratei* dă în arândă *pășunatul* sau foarte nimerit pentru *pășunea oilor*, numit „Pe dealuri”, în nemijlocită apropiere de comună, în estindere de 256 jugere catastrale, și anume în *4 Februarie 1901, la 10 ore a. m.* Esarândarea se face pe un an, eventual la dorirea expresă a licitanților și pe mai mulți ani în mod public. Prețul strigării e *1600 coroane*. Vadiul 160 coroane.

Condițiunile de licitație se pot afla în orele de oficiu în cancelaria comunală.

Bratei, în 5 Ianuarie 1901.

Oficiul comunal.

De vânzare

este o prăvălie (boltă) cu drept de trafic și sare, în o comună în apropierea Mediașului.

Doritorii să se adreseze la administrația acestei foi. [5] 2—2

Un tinăr român

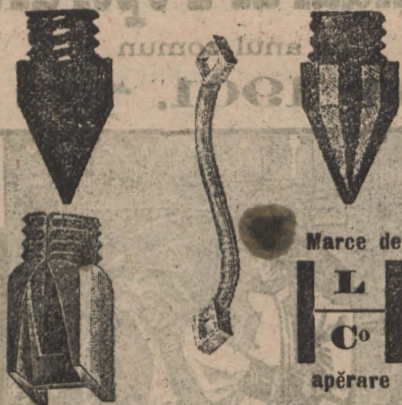
care știe bine *limba maghiară*, se primește pe timp mai îndelungat numai decât ca *adjunct de notar* în cancelaria notarială a subșcrișului.

Respectivul primește un *salariu lunar de 24 coroane*, viptul întreg, *cuartir și luminat*.

Reflectanții să se adreseze la subșcrișul. [6] 1—2

Ioan Bunea,

notar în comuna *Cacova*, p. u. O-lat, comit. *Sibiului*.

Cuie de copite

simple și provăzute cu *fășii de oțel*.

Cuie originale de Berlin

cu *marca de apărare H*

pentru cai de călărit: 100 buc. ocr. 3.60

pentru cai de povară: 100 buc. ocr. 4.60

Prețuri-curențe, asupra tuturor cuielelor de copite se trimite gratis.

Carol F. Jickeli

în *Sibiu*. [3] 3—3

Portretul

lui

Dr. Gregoriu Silași

lucrat după o fotografie, tipărit pe carton fin, în mărime de 24×32 cm. îl trimite francat pentru 30 bani.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni.

8 medalii de aur.

19 medalii de argint.

Fluidul lui

Marca șerpe.

Dovedit de mult timp

ca mijloc bun cosmetic

(frecare) pentru întărirea

vinelor și mușchilor

corpului omenesc.

Prețul:

1/1 flacon cor. 2.—

Veritabil numai cu ma ca de mai sus se capătă în toate farmaciile drogueriile.

[32] 10—15

Deposit principal:

Farmacia cercuală, Korneuburg lângă Viena.

Marca de text, eticheta și ambalajul

scutite prin lege.

8 medalii de aur.

19 medalii de argint.

Kwisda.

Fluidul turiștilor

Folosit cu succes la în-

tăriri și recăștigarea for-

țelor după ture mai

mari din partea turiștilor,

bicicliștilor și călăreților.

Prețul:

1/2 flacon cor. 1.20.

scutite prin lege.

Marca de text, eticheta și ambalajul

Descrierea Ardealului.

Cine voește să cunoască frumoasa țeara a *Ardealului*, și cu deosebire *Munții-Apuseni*, patria lui *Horia și Ianou*, să citească scrierile lui *Silvestru Moldovan* anume:

Teara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murășului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni,

Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sunt facute în fel de călătorie, cu datinele și porturile *Românilor* și cu multe legende despre dealuri, cetăți, izvoare ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în *România* 3 lei.

Toate ziarele noastre au apreciat în cuvinte elogioase aceste descrieri, unicele ce le avem despre *Transilvania* în limba română.

„*Liga română*”, scrie între altele:

Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl *Silvestru Moldovan* a răspuns deci prin această publicație unei trebuințe ce într-adevăr se simția la noi. Sperăm, că publicul cititor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.

Comande se pot face la

Librăria W. Krafft.

Ilustrații românești!

Cărți postale

cu

ilustrații românești

„.....toate 'n tot

Frumoase cât eu nici nu pot

Mai frumoase sē-'mi socot —

Cu mintea mea,”

in

peste 20 variante,

care de care

mai fermecătoare

Se află cu prețul de 10 bani per bucată

la

„Tipografia”,

societate pe acțiuni în *Sibiu*, str. *Poplăcel* nr. 15.

La cumpărări mai mari se dă rabat potrivit.

Tipuri admirabile.

Porturi românești din diferite părți.